

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENECEC

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petinast vrsta
malih oglasov po Din 1*50 in
Din 2*—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2*50,
veliki po Din 3*— in 4*—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6*—.

Pri večjem naročilu popust.

Izaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnishva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Po svetoletnem romanju.

Rim, 1. junija 1925.

Romanje Slovencev v Rim ob priliki sve-
tega leta je dogodek velike važnosti. Svetu smo
zopet pokazali, da smo Slovenci eminentno
katoliški narod, da je naša zveza s središčem
katolištva, papeštvom, neločljiva in da nas nič
ne more odtrgati od katoliške vere in katoliš-
kega svetovnega nazora, ki usmerjuje tako
naše zasebno kakor naše javno življenje. To
so čutili tudi naši nasprotniki, ki bi radi slo-
venski narod usmerili drugam — v svobodo-
miselstvo, protikatolištvo in verski indiferen-
tizem ali »versko strpnost«, kakor imenujejo
oni svojo frimasonsko nestrpnost. Zato so tudi
toliko neslanosti o našem romanju napisali.
Mi pa smo s tega romanja ponesli novih pobud
že bolj navdušeno in vztrajno katoliško kul-
turno delo med našim narodom!

V Rim smo srečno dospeli v sredo okoli
polnoči. Na kolodvoru so čakali gospodari hiš,
kjer nam je bilo stanovanje določeno. Kljub
temu je bilo nekoliko neljubega nereda, ki se
je šele v dveh dneh poravnal.

Koj v četrtek smo obiskali premogočno
cerkev sv. Petra. Lep govor o papeštvu in o
odpuščih je imel ljubljanski, sv. mašo pa
lavantinski škof. Istega dne popoldne smo šli v
cerkev Marijino »Maria maggiore«, kjer smo
vsi skupno opravili zapovedane obiske. Prav
živahen govor je imel g. Gomilšek. Priporočal
je Materi Božji našo domovino, naše može, naše
matere in našo mladino. V petek popoldne
smo obiskali baziliko sv. Pavla. Primeren
govor je imel škof lavantinski o sv. Pavlu kot
učitelju vere, upanju in ljubezni. V soboto
zjutraj smo pohiteli v Lateran, v cerkev sv.
Janeza Evangelista, ki ima na čelu napisano,
da je mati vseh cerkva. To misel je povzel
govornik p. Valerijan Učak in jo je izvršno
izpeljal. S tem smo izvršili zapovedane obiske.
Naši ljudje so se tako vzorno obnašali, da so
vsi Rimljani in romarji zatrjevali. Kako disci-
pliniran narod so Slovenci. In petje? Ko so
drugi romarji zaslišali to petje, so kar vsi k
nam prihiteli in se petja močno veselili in ga
kar niso mogli prehaliti.

Ko smo prišli v Rim, smo že koj prvi dan
čuli novico, da bo sv. Oče nas Slovence po-
sebej sprejel in sicer že v petek ob pol ene.
Navdušeni smo bili, ko so nam voditelji v četr-
tek popoldne povedali, da je sprejem v petek
uradno potrjen. Nastale so neke ovire, češ, da
smo se Slovenci od Hrvatov ločili, da smo
separatisti in da bo ta separatizem imel slabe
politične posledice. Pa to ne velja. Slovenci
smo se posebnega sprejema za to veselili, ker
bi se bili med Hrvati popolnoma izgubili. Bilo
je Hrvatov blizu 4 tisoč, naglašali so svojo
tisočletnico kronanja prvega kralja, prinašali
so v ta spomin papežu dragocen kelih (133
tisoč dinarjev) in posebno adresno. Ker se vse
to nas Slovencev ne tiče in bi bili pri skupnem
sprejemu popolnoma v kot potisnjeni, sta ljub-
ljanski in lavantinski škof vse moči napela in
dosegla to, da se je poseben sprejem kljub
nepopisnim zaprekam res vršil.

V petek smo bili ob pol ene že v dotični
dvorani. Ker so drugi sprejemi sv. Očeta za-
držali, je prišel k nam ob pol dveh. Med tem
smo pod vodstvom g. Premrla prepevali in si
s tem čas kratili. Oba škofa in možje vodstva so
šli papežu nasproti. V tem spremstvu je sv.
Oče prišel v dotično dvorano. Ko je prihajal,
smo iz srca peli naše pesmi, naj jih sv. Oče
sliši. Ko se je prikazal na vratih dvorane, smo
klicali »živi« in mahali z robc. Vselej se
je na prestol; zraven njega sta bila naša škofa
in gospodje od vodstva.

Sv. Oče je pristrčno govoril o sv. letu, o
sv. Materi Cerkvi, o večnem Rimu. Pozdravil
nas je dvakrat po slovensko rekoč: »vi sloven-
ski romarji« in končal svoj govor s slovenskim
pozdravom: »Hvaljen Jezus!« Govor sv. Očeta
nam je kratko obrazložil škof lavantinski. O
kako milo, kako čutno nam je sv. Oče govoril!
Obraz mu je nenavadno vesel kot izraz tolažbe,
ki mu jo dajejo romarji iz vseh delov sveta.
Nazadnje je izročil škofom za vsakega romarja
po eno svetinico in podelil poseben blagoslov
za romarje, za njihove družine, za vse Slovence,
posebno za bolnike, starčke in mladino.
Ko je odhajal, smo klicali: »živi« in zopet
zapeli, kar je bilo sv. Očetu posebno všeč.

V soboto ob pol ene je bil določen spre-
jem Hrvatov. Hrvatski škofje so si pred skup-
nim sprejemom še izprosili poseben sprejem.
Da bi se krivičen občutek separatizma zbrisal,

sta naša slovenska škofa dosegla to, da sta z
ostalimi škofi skupno šla k posebnemu in k
splošnemu sprejemu, ter sta naprosila nekaj
naših romarjev, da so se Hrvatom pridružili.
Za to je sv. Oče vedel, in korake odobral.
V govoru Hrvatom, ki ga je začel s pozdravom
»Hvaljen Isuse«, je prav pomenljivo Slovence
dvakrat omenil.

Kako pa naj opišem veličastno slovesnost
na binokšno nedeljo, ko je sv. Oče z nezmo-
ljivo razsodbo razglasil, da se more in mora
prištevati svetnikom siromašni župnik Vianey
in častilec sv. Rešnjega Telesa Eudes. Velika
cerkev sv. Petra je bila polna, razsvetljava
bajna in ko so sv. Očeta v spremstvu mnogo
škofov, nadškofov in kardinalov prinesli na
trou v cerkev, je bilo navdušenje in glasno
pozdravljanje nepopisno ganljivo, pristrčno in
veličastno. Veselilo nas je, ko smo oba naša

škofa videli vedno prav blizu sv. Očeta, toda
nobenega hrvaškega škofa. Od kod to? Zve-
deli smo, da imata v naši državi samo naša
škofa neko posebno cerkveno čast: »assistentes
solio pontificio«, po kateri imata prednost pred
vsemi škofi in nadškofi, ki te odlike nimajo.
Ljubljanski škof odide zavoljo birmovanja
iz Rima v torek zvečer, mi pa bomo zapustili
Rim v četrtek zjutraj.

Vtis, ki ga je napravil na nas večni Rim,
je neizbrisen. Duhovno združeni s papeštvom,
s Cerkvijo, z vsemi katoliškimi narodi sveta,
bomo še bolj kot dozdaj delovali na zmagi uni-
verzalnih idej Cerkve, ki ji pripadamo, se
bomo še bolj pogumno borili proti vsem na-
sprotnikom in poglabili svoje versko, kulturno
in socialno delo, ki mu je Cerkev vedno črtala
večne smernice!

Narodni blok ne obstoja več.

Zagreb, 3. junija. (Izv.) Današnji »Ve-
čer« objavlja razgovor z uglednim radikalom
o razmerah med radikali in samostojnimi de-
mokrati. Radikal je poudaril, da narodni blok
sploh več ne obstoji. Takozvani narodni blok
je bila koalicija med radikali in samostojnimi
demokrati, oblikovana na podlagi pismenega
dogovora, ki sta ga podpisala Pašić in Pribi-
čević pred prvo PP-vlado, da izvedejo volitve
v korist obeh strank. Vsebina tega dogovora
je bila edinole skupna izvedba volitev in je
bil tako narodni blok terminiran do volitev ter
je 8. februarja prenehal obstojati, tako da od
tega dneva ni več narodnega bloka. Pribičević
in Žerjav sta večkrat poskušala obnoviti na-
rodni blok, pa je Nikola Pašić to dosledno od-
bijal, z ene strani zato, ker so bili radikali
mišljenja, da so imeli samostojni demokrati

preveč koristi od tega bloka na škodo radika-
lov, z druge strani pa zato, ker Nikola Pašić
ni hotel radikalne stranke še naprej vezati s
samostojnimi demokrati, ker bi to onemogo-
čalo vsako drugo parlamentarno kombinacijo.
Ob zadnji rekonstrukciji vlade so samostojni
demokrati napravili zadnji poskus pri Pašiću,
da se obnovi narodni blok. Pribičević, dr. Žer-
jav in dr. Lukinić so izdelali nov načrt, Pašić
pa je tudi to odbil. Ti poskusi samostojnih de-
mokratov se v radikalnih krogih tolmačijo kot
dokument, s katerim samostojni demokrati
sami priznajo, da je narodni blok 8. februarja
prenehal obstojati. Sedanja vladna koalicija
med radikali in samostojnimi demokrati ni
nobena stalna politična enota, ampak navad-
na koalicija dveh strank, ki se lahko vsak čas
razdruži.

Radičev načrt o sporazumu med Hrvati in Srbi.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Pavle Radič je
danes dopoldne obiskal Pašića in ostal pri
njem nad poldrugo uro. Pri tej priliki je Pavle
Radič izročil Pašiću še drugo pismo Stjepana
Radiča, v katerem razlaga svoje nazore o
končnem sporazumu. »Novosti« so dobile pre-
pis tega pisma in ga priobčjujejo. Del tega
pisma, ki govori o samoupravi in o ureditvi
države, se glasi takole:

»1. Značenje monarhije angleškega tipa.
Monarhija angleškega tipa znači: a) popolno
samoupravo kmetijskih in mestnih občin, gla-
varstev in oblasti, popolno ustavno svobodo,
svobodo tiska, zborovanja in združevanja, po-
polno sodno neodvisnost; b) vladna parlamen-
tarne večine, razen v slučaju, kadar večina
razpušča parlament in na volitvah ne dobi
večine. V tem slučaju dobi vladno največja
stranka opozicije; c) razpust parlamenta sa-
mo na predlog parlamentarne vlade; d) v zu-
nanji politiki pomeni samo obrambno vojno,
vsi spori pa se morajo rešiti potom arbitraže.

Za homogeno radikalno vladno.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Danes popoldne
je izšla prva številka popoldanske izdaje ra-
dikalnega lista »Vreme«, ki se imenuje »Ve-
čer« Vreme. Pod naslovom »Vest o homo-
geni radikalni vladi« piše: »Verzije o homo-
geni radikalni vladi so se tudi danes dopol-
dne vzdrževale v parlamentarnih krogih z ve-
liko upornostjo. Homogeno radikalno vladno bi
podpirali radičevci po sporazumu, ki bi se
moral skleniti med radikali in poslanci hrv.
seljaškega kluba. Vendar se trdi, da niso vsi
poslanci hrv. seljaškega kluba tega mnenja.
V vsakem slučaju bi veliko poslancev hrv.
seljaškega kluba, če bi prišlo do sporazuma, na

katerem se intenzivno dela, podpiralo to kom-
binacijo. Dvomljivo je samo, kaj bi storili po-
slanci HZ, ki so mnenja, da morajo hrvatski
poslanci še nadalje ostati v opoziciji in voditi
borbo proti sedanjemu režimu. Po verzijah,
ki so zjutraj krožile v parlamentu, bi bili sa-
mostojni demokrati pripravljeni podpirati
homogeno radikalno vladno. Nekateri parla-
mentarni krogi pa so glede tega izjavili, da
smatrajo za možno, da bo en del Pribičević-
vih pristašev končno veljavno prestopil k radi-
kalom.« Nadalje piše »Večer« o ob-
isku Pavle Radiča pri Pašiću.

»Pribičevićeva skupina ne sme ostati v vladi.«

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Nedavno izvršeni
proces proti komunističnemu časnikarju Moši
Piade v Belgradu, ki je bil obsojen na 20
let težke ječe, je Radičeve kroge zelo vzne-
miril, ker se med radikali odkrito govori, da
naj bo ta sodba opomin Zagrebu. Radičevska
politika stremi za tem, da se Radičev proces
abolira in Radič izpusti iz zapora. Pavle
Radič je obiskal Pašića, da se z njim poraz-
govori o takozvanem Radičevem sporazumu
na podlagi pisma, ki ga je Stjepan Radič po
Pavle Radiču zadnjič poslal Pašiću. Radič

zahteva abolicijo svojega procesa, oprostitev
dr. Mačka in tovarišev, neizvajanje zakona
o zaščiti države nad Radičevu stranko, dovo-
litev dosedanjih in novih radičevskih organi-
zacij ter zakonito postopanje s hrvatskim
prebivalstvom. Tudi pravi Radič, da prizna
sedanjo ustavo, dokler se ne pokaže potreba
po njeni spremembi, da vstopi v vladno ali
pa da podpira vladno, ki bi bila sestavljena iz
radikalov. Ako bi Radič stopil v vladno, za-
hteva svobodne roke v upravi Hrvatske, brez
Srema in Like, brez Bosne in tudi Dalmacije.

Za Slovenijo, izveniši Prekmurje, izreka svoj
desinterese. Pribičevićeva skupina ne
sme ostati v vladi. Radič se izreka priprav-
ljenega že sedaj, ako bi Pašić to želel, da
določi glavne obrise za samoupravo Hrvat-
ske, ne pa več avtonomije ali federacije. Na
današnjem sestanku se Pašić napram Pavle
Radiču ni hotel o drugih točkah jasneje iz-
raziti razen o verifikaciji pod anketo stoečih
hrvatskih mandatov. V tem pogledu je ob-
ljubil, da bo prišlo poročilo o osporjenih
mandatih takoj po sprejetju zakona o kme-
tjskih kreditih na vrsto, kar pa ni nobena
obljuba, ker je ta predmet na dnevnem redu
narodne skupščine. Poročilo pa bo po Paši-
čevem mišljenju še treba vrniti verifikaci-
skemu odboru, ki bi ga rešil na eni sami seji.
Ker bo trajala debata o kmetijskih kreditih
še ves prihodnji teden, bi bili osporjeni man-
dati verificirani okrog 20. junija. Radičevci
pripovedujejo, da bo po izvršeni verifikaciji
njihov klub stopil iz bloka narodnega spo-
razuma, da bo imel za nadaljevanje pogajanj
popolnoma svobodne roke.

Začetek debate o ljudsko- šolskem zakonskem načrtu.

Protest poslanca Sušnika.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Danes je pričel
odsek za zakon o ljudskih šolah svoje delo.
Pred začetkom je poslanec Sušnik pro-
testiral proti temu, da se o takem važnem za-
konu, kakor je zakon o ljudskih šolah, raz-
pravlja po skrajšanem postopanju na nedemo-
kratičen način. Z razpravo o tem zakonu se
pričenja pri nas nova nad vse važna zakono-
dajna doba, doba parlamentarne borbe za šol-
sko preobnovo. V vseh velikih državah je bila
ta borba huda in dolgotrajna. V Angliji n. pr.
je trajala od 1870. do 1902., na Holandskem
od 1859. do 1920., v Franciji od Napoleonovih
časov pa do danes. Zlasti po prevratu postop-
ajo posamezne države silno previdno in de-
mokratično, n. pr. na Češkem. Sklicujejo se
ankete, organizacije izražajo svoja mišljenja in
cela javnost sodeluje v debati. Pri nas pa se
hoče tako važni zakon sprejeti po skrajšanem
postopanju. Vlada hoče vtihotapiti zakon kar
čez noč, ne da bi se prej zaslišalo mnenje
posameznih strokovnjakov. Dela se proti vsem
načelom prave demokracije. Dalje protestira
proti temu, da se forsira zakon v narodni
skupščini ravno v času, ko imajo večino v parla-
mentu srbske stranke, ki hočejo pri tako
važnem zakonu zopet majorizirati Slovence in
Hrvate. Najenergičnejše protestira proti po-
stopanju prosvetnega ministra, ki je na tak
omalovažujoč način tako važen zakon pred-
ložil narodni skupščini. Zahteva, da pred raz-
pravo prosvetni minister svoj načrt motivira.

Predlog posl. Sušnika je bil sprejet in
nato je prosvetni minister razložil zakonski
predlog. Seja je bila nato zaključena in se
prihodnja vrši jutri. Na dnevnem redu je glav-
na debata.

Seja narodne skupščine.

Načrt zakona o Obrtni banki. — Razprava o
kmetijskih kreditih. — Priznanje izvajanjem
dr. Kulovca in elaboratu Jugoslovanskega
kluba.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Današnja seja na-
rodne skupščine se je začela ob pol desetih.
Posl. Živojinović in tovariši so predložili skup-
ščini načrt zakona o privilegirani državni
Obrtni banki in prosili skupščino, da prizna
zakonu nujnost. Minister Grisogono je izjavil,
da priznava nujnost. Zbornica je načrtu so-
glasno priznala nujnost in ga odkazala zako-
nodajnemu odboru. Nato se je nadaljevala raz-
prava o kmetijskih kreditih. Govorili so člani
opozicije in vladnih strank. Posl. Hraničević,
poročevalec večine, je odgovarjal v imenu
vlade na izvajanja predgovornikov. Največ se
je bavil z govorom posl. Kulovca, katerega
imenuje najbolj stvaren govor od vseh. Ob-
širno se je bavil z dr. Kulovčevimi izjavami.
Priznal je tudi on, da je zakon, kakor ga je
izdelal dr. Kulovec, dober. Kakor Janković,
tako tudi on zahteva, da se sprejme pred-
loženi načrt, češ, da je za Macedonijo in ne-
katere dele Srbije dr. Kulovec načrt nespren-
jemljiv. Posebno obširno se je pečal z miš-
ljenjem Jugoslo. kluba in pravi, da je ta elab-
orat vreden, da bi bil izdan v posebni knjigi,
ker je tako stvarno obdelan, da mora vsako-
mur služiti v pouk.

VEČINA SE JE SPOMNILA NA POTREBO VARČEVANJA.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Člani večine fin. odbora so imeli nocoj sejo pod predsedništvom fin. ministra, na kateri so razpravljali o tehničnem delovanju odsekov, katere je fin. odbor izvolil, da bi nadzorovali varčevanje v posameznih resorih. Sklenili so, da bo predsednik fin. odbora poslal vsem ministrstvom pisma, v katerih jih opozarja na sklepe fin. odbora. Nato bodo v odsekih storjeni načelni sklepi o tem, kateri členi proračuna bodo skrajšani. Predvsem bodo skrajšani investicijski členi. Vendar se podrobnosti o sklepih, ki so bili storjeni na tej seji, niso objavile.

ZAKON O SODNIH.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Ker vlada še vedno ni predložila odseku za zakon o sodnih novih predlogov glede zboljšanja gmočnega položaja sodnikov, se je danes debata vrtila okrog stališča čl. 3. in 4. Sprejete so bile nekatere manjše stilistične spremembe, da je besedilo bolj jasno. Prihodnja seja se bo vršila v soboto.

SEJA NAČELNIKOV KLUBOV.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Danes so imeli dopoldne sejo načelniki posameznih klubov, na kateri so določili skupno listo članov za proučevanje zakonskega predloga o Obrtni banki. Zastopnik Jugosl. kluba je Dušan Serbec. Poleg tega so se zedinili voditelji, da pride jutri na dnevni red interpelacija posl. Vujića o sladkorni kampanji in da pride v torek na dnevni red interpelacija Voje Marinkovića o dohodkih v Bolgariji.

Nesoglasje v Orjuni.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) Kongres Orjune se je zelo zavlekel radi velikih nesoglasij, ki vladajo med obema strankama, to je med strujo, ki zagovarja stališče Pribičevića in zahteva, da se v tem smislu sestavijo resolucije, in med strujo, ki zahteva, da Orjuna ostane nadstrankarska. Mestoma je prišlo do zelo burnih prizorov. Na včerajšnji seji je večje število navzočih članov v znak protesta zapustilo zbornico. Kongres traja še sedaj in knževljalnih sklepov je pričakovati šele pozno zvečer.

Pogajanja z Romunijo.

Belgrad, 3. junija. (Izv.) O pogajanjih med našo in romunsko državo je bil izdan naslednji komunique:

»Danes popoldne je bila zaključena plenarna seja pod predsedništvom pomočnika prometnega ministrstva Avramovića. Ugotovljeno je bilo popolno soglasje v vseh vprašanih. Nato so bile podpisane sledeče konvencije ad referendum vladi: 1. Generalna konvencija o medsebojnem in mednarodnem tranzitnem prometu med obema državama. 2. Sporazum o otvoritvi in ureditvi prometa na progah Bašijaš—Vršac—Temešvar—Modoš—Pančevo s stransko progo Modoš—Bardaj—Temešvar—Zombolj—Vel. Kikinda—Subotica. Upa se, da se bo na podlagi tega sporazuma med našo in romunsko železniško upravo uredil promet najkasneje do 15. julija t. l. Na predlog naše delegacije so bile sprejete tudi konvencije o skupnih obmejnih železniških postajah. Romunska delegacija je izjavila, da nima polnomočja, da pa sprejme načrt na znanje ad referendum vladi, da bo mogoče o njem pozneje razpravljati. Delegat Avramović je opoldne priredil banket v čast romunski delegaciji, katerega so se udeležili vsi člani.«

Naročajte 'Slovenca'!

Franckov oratorij »Les Beattitudes«.

(Osem blagrov.)

»Glasbena Matica« je posegla zopet v predal svetovnoznane in priznane glasbene literature in se lotila velikega dela, ki ga bo izvajala pod vodstvom prof. Srečka Kumarija v četrtek dne 4. t. m.

Skladba je raznesla ime komponistovo križem sveta — in to po pravici; o tem se bo zmogel prepričati vsakdo, ki jo bo slišal. V Ljubljani se izvaja drugič, dasi je stara že 45 let. Skladatelj César Auguste Franck je bil rojen 10. dec. 1822 v Liègeu, umrl 9. nov. 1890 v Parizu. Posejal je konservatorij rojstnega mesta, potem se je izpopolnil v francoski prestolici, kjer so mu bili učitelji Zimmermann, Leborne in Benoit. Po dovršenih študijah je bival v Parizu kot učitelj glasbe in kot organist raznih cerkva, končno na konservatoriju kot profesor za igro na orglah. Iz njegovega peresa imamo oratorij Ruth (1846) Redemption (1872), Les beattitudes (1880) in Bebekka (1881). Poleg njih več cerkvenih skladb in simfoničnih pesnitev: Les Eolides, Les Djinns, Psyché, Le chasseur mandit; dalje simfonijo, simfonične varijacije, 2 operi: Hulda in Ghiselle, več instrumentalnih kompozicij in posebno važne skladbe za orgle.

Franck je postal duševni voditelj novofranoske glasbene šole in njegov pomen sega daleč preko kraja njegovih neposrednih učencev: »L'art symphonique est né en France avec l'école de César Franck« pravi Vincent d'Indy.

Franck se močno loči od tradicionalnih oblik; namesto da gradi kantilene iz posameznih prvin in motivov, prinaša kar razporedne osnove, tako n. pr. kakor bi nam podal stavbenik kar ves stebel iz enega kosa, namesto da ga sestavi iz več delov. Namesto da kombinira osnove, nam podaja

* Zaradi pomanjkanja prostora se je morala strokovna analiza okrniti na polovico. — Uredništvo.

Italija.

DE STEFANI O FINANČNEM POLOŽAJU ITALIJE.

Rim, 3. junija. Finančni minister De Stefani je podal na včerajšnji seji poslanske zbornice obširno poročilo o finančnem položaju. Slika, ki jo je podal, je zelo ugodna. Državni izdatki, redni in izredni, so v zadnjih letih padali sledeče: Leta 1921/22 so znašali 24 milijard 851 milijonov, leta 1922/23 21 milijard 32 milijonov, 1923/24 19 milijard 988 milijonov, 1924/25 18 milijard 993 milijonov in za l. 1925/26 so proračunani na 17 milijard 217 milijonov. Proračunski primanjkljaj, ki je bil še 1923/24 l. proračunan na 3.586.000.000 lir, znaša v tekočem letu le še 135 milijonov lir, in to kljub temu, da je narodna bramba zahtevala 380 milijonov novih bremen, da je šlo za javna dela 217 milijonov, za vojne pokojnine 100 milijonov, za kolonije 77 milijonov, ne glede na manjše nove izdatke. V proračunu za leto 1925/26 se je doseglo popolno ravnotežje. Istočasno so se stalno dvigali državni dohodki. Število dohodninskih in podobnih davkoplačevalcev se je zvišalo za tretjino in istotako dohodki (od 6002 milijonov leta 1922 na 9362 milijonov leta 1925). V prvih 10 mesecih tekočega proračunskega leta presegajo dohodki prejeme v isti dobi prejšnjega leta za 943 milijonov in za 222 milijonov v proračunu predvidene dohodke. — Javni dolg, ki je dosegel svoj vrhunec dne 30. septembra 1923 v vsoti 96 milijard 526 milijonov, izkazuje dne 31. maja 1925 približno 91 milijard 8 milijonov.

PROTI PRAZNOVANJU MATTEOTTIJEVE OBLETNICE.

Rim, 3. junija. (Izv.) V včerajšnji zbornici se je opozoril posl. Farinacci na časiške vesti, da bo aventinska opozicija na Matteottijevu smrti. Izjavil je, da se bodo fašistovski poslanci kompaktno udeležili spominske manifestacije in preprečili vsako politično špekulacijo na ta račun.

SENATOVA ADRESA POVODOM KRALJEVE 25 LETNICE.

Rim, 3. junija. Senat je na slovesen način sprejel addresso na kralja povodom njegove vladarske 25 letnice. Addresso je prebral sen. Bosselli. Navzoča je bila skoraj celokupna vlada z Mussolinijem na čelu in mnogobrojno občinstvo, ki se je udeleževalo manifestacij. Addressa naglašala potrebo notranjega pomirjenja, ki ga želi tudi kralj.

Rusija svari Japonsko.

London, 3. junija. (Izv.) Iz Tokia poročajo, da je sovjetski tiskovni zastopnik izročil japonskim listom objavo, ki vsebuje odkrito svarilo na japonski naslov. Objava svari Japonsko, da podpira na Kitajskem generala Čang-tso-linga v nadi, da bodo z njegovo pomočjo pregnali sovjetje iz Mandžurije. Čang-tso-ling zastopa angleške interese. Če hoče Japonska živeti z Rusijo v dobrem razmerju, ne sme podpirati Rusiji sovražnih sil. Za Japonsko bi danes ne bilo ugodno začeti kakšen prepis s sovjetsko Rusijo. Slično se je izrazil tudi sovjetski zastopnik na japonskem dvoru Kopp v avdienci pri japonski cesarici in pri regentu.

Važni dogodki na Ogrskem.

Dunaj, 3. junija. (Izv.) Na Ogrskem se pripravljajo važni politični dogodki. Bivši minister Benitzky je Hortyja obdolžil raznih nečestnih dejanj. Zaradi teh obdolžitev je dala vlada Benitzkega zapreti, obenem pa je ministrski predsednik grof Bethlen dovolil, da so

razni listi obdolžitve Benitzkega smeli objaviti. »Der Abend« poroča, da je bil Benitzky nedavno pri bivši cesarici Citi, od katere da je dobil navodila za svojo akcijo. Benitzky je znan legitimist.

VPRAŠANJE CARISTIČNIH DOLGOV.

London, 3. junija. (Izv.) Sovjetski zastopnik Rakovski je poslal predsedniku angleško-ruskega razsodišča dopis, kjer pravi, da bi bila Rusija pripravljena plačati stare caristične dolge, če bi angleški finančni in gospodarski krogi hoteli sodelovati pri gospodarski obnovi Rusije.

ZDRUŽITEV VSEH ANGLEŠKIH DELAVCEV.

London, 3. junija. (Izv.) V četrtek bodo angleške delavske organizacije sklenile enotno zvezo. Združilo se bo pet največjih delavskih organizacij, ki štejejo po 1 milijon članov, v enotno bojovno organizacijo, ki bo takoj pričela voliko mezdno gibanje.

TUJCI NA KOMUNISTIČNEM KONGRESU V GLASGOWU.

Glasgow, 3. junija. (Izv.) Angleška vlada je izdala na svoje konzulate in na policijo najstrožja povelja, naj za vsako ceno onemogočijo komunistom iz tujih držav udeležbo na komunističnem kongresu v Glasgowu. Kljub največji pazljivosti angleških uradnih organov pa se je le posrečilo nemškemu komunističnemu poslancu Stöckerju in Francozu Levéju priti v Glasgow, kjer sta na kongresu tudi govorila. Stöcker je rekel, da se komunistična revolucija v Angliji ne da več zadržati. Po njihovih govorih so oba tujca izpustili pri stranskih vratih na prosto, nakar sta mesto po neznanih potih zapustila.

GOSPODARSKI POLOŽAJ POLJSKE.

Varšava, 3. junija. (Izv.) Ministrski predsednik Grabski se je izrazil o gospodarskem in finančnem položaju Poljske napram časnikiarjem jako ugodno. Brezposelnost na Poljskem stalno pada, cena žitu je ista kakor na svetovnem trgu, in če bo letina dobra, kakor se obeta, bo Poljska imela dovolj žita tudi za izvoz, kar bo gospodarski položaj Poljske zopet okrepilo. Državni dohodki v prvem četrtletju letošnjega leta pa so bili za 10% višji kakor je bilo preračunano.

Beleške.

Spor v Orjuni? Pod tem naslovom poroča včerajšnje »Jutro« iz Belgrada: »Na današnji (2. junija) seji kongresa Orjune je prišlo do nasprotij glede političnega stališča organizacije. Stali sta si dve mnenji nasproti. Ena grupa, ki jo vodi predsednik dr. Leontić, pristaja Zemljoradniške stranke in njen bivši kandidat, je skušala angežirati Orjuno za politiko tako zvanih sporazumšev, odnosno opozicijskih strank. Drugi delegati, med njimi predvsem oni iz Hrvatske, Vojvodine in deloma iz Dalmacije so se protivili tej nameri ter se izrekli za dosledno politiko Narodnega bloka. Delegati iz Slovenije so po svoji večini bili na strani dr. Leontića. Nadejati se je, da se spor še pravočasno izravna, ker je sicer podoba, da bo v tej važni nacionalni organizaciji nastal razkol, ki jo mora upropastiti.«

»Mučni incidenti s klerikalci.« Pod tem naslovom poroča »Jutro« iz Belgrada, da sta se 2. junija tam dogodila dva mučna incidenta. Dopoldne da je neka ženska povzročila pred Jugoslovanskim klubom velik škandal, v restavraciji pri Kolarku pa da sta bila od skupine mladih ljudi napadena posl. dr. Korčec in Smodej. Obrnili smo se telefonično v Belgrad, od koder so nam sporočili, da jim o kakem incidentu ni ničesar znane. Mogoče je pa, da so slovenski samostojni demokratje

naročili take incidente, pa so bili Srbi bolj pametni in jih niso izvršili.

»Pribičevićev cirkus.« Zagrebški »Obzor« poroča, kaj je izjavil Pašičev tajnik in bodoči glavni urednik zagrebske »Samouprave« o deputaciji hrvatskih kmetov, ki si jo je bil naročil Svetozar Pribičević iz Siska v Belgrad. G. Jelenić je izjavil: »Mi radikalni starega kova za tako politiko blufa in žongliranja nimamo smisla in take stvari ne napravljajo na nas nobenega vtisa. V nas starejših ljudeh je ta »Pribičevićev cirkus« vzbudil samo stare neljube spomine iz naše temne preteklosti, ko so nekdanji vlastodržci v Srbiji Vladan Gorgjević in Cincar Marković tudi od daleč dovažali deputacije »iz naroda« v Belgrad, da bi dokazala, kako je narod zadovoljen z njihovim režimom, ki pa je bil sicer obsojen na propast. Svetozar Pribičević pripelje v Belgrad lahko 30.000 svoje »bratce« namesto 300, toda na nas Srbijance, ki ne prenesemo niti namigavanja na politiko Tisze in Khuena, katero bi ta gospod rad uvedel tudi pri nas, tako žongliranje ne dela vtisa, ker prejasno kaže, da se hoče s tem le na vladi obdržati. Za nas Srbijance in stare radikale je tako inštruiranje mase prevelika predrznost, čeprav mase pozdravljajo kralja. Pribičevićovo vsiljevanje, kakor da je on rošil domovino, je za nas le »bedasterija«, kakor pravijo Primorci. Mi polagamo važnost samo na hladnokrvnost pravih zastopnikov in poslancev hrvatskega naroda.« To je dovolj jasno povedano in ta cirkus je bil brzkonice zadnji, ki ga je uprizoril Svetozar Pribičević v Belgradu.

Nič ne pomaga! Že včeraj smo izrekli domnevo, da je Pribičević naročil hrvatske kmete iz Siska v Belgrad, da bi Pašiću in belgrajski javnosti sploh natresel peska v oči, češ kako veliko zaupanje uživa on med Hrvat, in smo dalje rekli, da se mu tako varanje pri prebrisanih Srbih ne bo posrečilo. To se je tudi točno zgodilo. Razni srbski in hrvatski listi poročajo namreč, da so Belgrajčani res izpregledali Pribičevićovo igro in so kljub obudovanju lepih hrvatskih narodnih noš govorili: »Moj Svetozare, ni ta ti nepomož!«

V tolažbo. Da bo »Jutro« potolaženo, odvarjamo, da piše današnja »Samouprava«, da so se pogajanja med Radičević in radikali pričela in da piše v istem smislu tudi »Smotrac«.

Poljedelski krediti.

(Govor poslanca dr. Kuloveca v narodni skupščini v debati k vladnemu načrtu zakona o poljedelskih kreditih dne 29. maja.)

(Nadaljevanje.)

Dosedanji poizkusi z zakonom urediti kmetijski kredit.

Ker je bil ta klic prizadetih tako silen, tudi ministrstvo za kmetijstvo in vode ni moglo iti preko tega. V ministrstvu so se začeli baviti s tem, kako bi izdelali zakon o poljedelskih kreditih. V tem pogledu imamo približno 4 ali 5 zakonskih načrtov, ki so se izdelali od leta 1920, dalje pa do sedanjega zakonskega načrta, ki leži tukaj pred nami. Kaj naj rečem o teh zakonskih načrtih? Gospodje, če smo odkriti, moremo izreči samo eno sodbo, namreč, da je bilo to, kar so razni poljedelski ministri delali, samo teoretično eksperimentiranje. Eksperimentiranje končno ne boli nikogar in če bi se eksperimentiranje vršilo v nekoliko manj važni stvari, bi to zabavlo ministrstvu tudi lahko mirne vesti prepuščali. Toda žalibog tukaj gre za eno najvažnejših stvari našega narodnega gospodarstva. Tukaj gre za to, ali bo naše narodno gospodarstvo ozdravelo in ali bo sploh ostalo

v največji dinamiki (fff). Sedaj se začuje Kristov glas (es-dur, non troppo lento, ppp), glas iz nebeskih daljav. Kakor v vsem delu, je tudi tukaj instrumentalni part v bistveni zvezi z vokalnimi delom; čudovito se prepletajo glasovi, motivi pronicajo zdaj tu, zdaj tam, se hromatično prelevljajo in povračajo v prvotno tonaliteto.

4. točka. Povsodi nas veže nesrečna usoda; srce žuti, kadarkoli se pripravi na polet, tisoč nasprotujočih nagonov; v naši duši vse kliče in kliče: ideal, svetlost, pravičnost, pokažite se! Kajti čista luč resnice prepodi mrkosti zemlje za vedno. — In Krist govori: Blagor trepetim zaradi pravice, v nebesih bo potolažena njihova želja; kar so sres darovala, to jim vrnejo nebesa.

Muzikalno pripravlja — nekoliko predolg — instrumentalni uvod (d-dur, non troppo lento), obsegajoč 66 taktov na tenorski samospev. Tonaliteta preide v h-dur; a tudi ta se kmalu preliva v hromatičnih niansah, postaja čimdalje, tem polneja, akordsko pastozna, v basu ritmično obstinatna; instrumenti kontrapunktirajo pevski glas spodaj v lomljenih akordih, proti koncu je godalni part živahen, tresoč, kakor da ne more pričakati izpolnitve človeških prošnji, in pevski glas kliče resnici: pridil! (dis), pridil! (eis), pridil! (gis) vedno krepkeje od i, ff, fff; potem se spremljevanje v kontrapunktičnem prepletanju pomiri in preide v akorde, ki nosijo bariton (Krist) ter se zaključijo z deveteroglasnim arpeggio — akordom v pp.

5. točka. Kakor živo na polju, stločeno od toče, tako podležejo duševno slabotni zlu. Brez moči so zoper svoje tlačitelje, stremljenje po maševanju divja v njihovih srcih, — tako nam slika tenorjev samospev položaj. In zbor zemljanov (tenori in basi) vikne: Dvigni se, mogočni kralj, zoper greh in krivico! Poginjava pod pritiskom tlačiteljev, kaznuj jih, maščuj nas! — Ako nas Bog ne usliši, se osvetimo sami! Tresite se tlačitelji! Mi zahtevamo moč, vam pa stok. To bo nasladi, videti na okrvavljenih tleh poraženega nasprotnika! — A tu se oglasi Krist: Moja je osveta, pravi Gospod. On bo dvignil vojsko zoper tlačitelje, vi pa, sinovi Adamovi, odpustite; brezbožno sovraštvo poveča vašo bedo... In zbor nebeščanov pritrdi: Vedno srečni so milosrčni. Anđeli usmiljenja pa

kopico kratkih a pestrnih motivov in vzbuja čisto uita, kakor da imamo pred seboj improvizacijo ali fantazijo. Pri tem išče učinke v tonovskih bojah, ki jih doseže z redkimi kombinacijami glasbil, kakor n. pr. pevski glasovi, orglje, harfa in violoncello. Izrablja tudi programatiko v izdatni meri (Les Eolides, Les Djinns, Le chasseur mandit) — a ogiba se zamotanosti in zavednih odurnosti.

Oratorij »Les beattitudes« ne kaže še posebno eklatantno odmiikanja od tradicije, a priča vendar po svojih zamisli, zgradbi in harmoniki, v postopih in ritmih — skoraj v vsakem taktu — da imamo pred seboj moderno delo. V skladbi se izraža intenziven verski čut v izbranih oblikah in značilni izrazitost.

Besedilo tvori osem lapidarnih stavkov iz Kristove pridige na gori, kakor jih sporoča evangelij sv. Mateja (5, 8—8) in v odlomkih tudi sv. Luke (6, 20—37); idealna krščanska etična načela, navodila za življenje — a komaj porabna snov za vzhičene glasbene misli. Temu nedostatku se je pesnica — gospa Colomb — skušala ogniti s tem, da je zamislila učinkovito antitezo; najprej oriše pojmovanje in početje sveta za Kristove in naše dobe in postavi v nasprotje njegove besede. Skladatelju nudijo te slike priliko, da s tonskimi sredstvi ustvari krasnopestro sliko na podlagi osnovne risbe libretistinja, še marsikako potezo, izpopolnjuje in vse prepajajoč z divno očitnostjo; s tem dobí besedilo šele celotnost in marsikatero logično zvezo.

Prolog, ki bi mu bilo želeli nekoliko obilnejši muzikalni uvod, nas uvaja v zamisel umotvora. Na svetu je vladala brezposelnost; ljudje so bili ali krvniki ali njih nove žrtve. Med krikom sovraštva in stisk pa se je dvignil ljubeč glas in obrnil oči razredinjenim zopet v nebesa in obudil upanje v potrtih srcih. — Kratki instrumentalni uvod (e-mol, ♩, lento, ma non troppo) uvede v tenorski samospev, (= largo e semplice) in se izvaja, izpresimivši tonaliteto v e-dur, na osnovi dveh tem. Pevski glas in glasbila se izpopolnjujejo v harmoniji. Prolog zaključijo 4 glasni mešani zbor ob živahni spremljavi glasbil.

1. točka (se ne izvaja). Na svetu drvi vse za bogastvom in uživanjem, dočim Kristus pripo-

roča preziranje svetnih dobrin; kdor ni navezal srca na zemsko blago, temu se odpro nebesa.

Muzikalno imamo kratek uvod (a-mol), zbor zemljanov (allegro molto in še piu presto), potem zbor nebeščanov (a-dur), nato besede Kristove (fis-dur) in končno zopet zbor nebeščanov, ob spremljavi glasbil.

2. točka (se ne izvaja). Obupnost in maševalnost zemljanov skuša potolažiti zbor nebeščanov in odvrtiti jih od nasilja. Kristus govori: Blagor krotkim, ker bodo dobili zemljo v svojo last.

Muzikalna ureditev je nastopna: peterospev (2 soprana, 2 tenorja, 1 bas); mešan zbor, združitev peterospeva in zbora; baritonoslo: glas Kristov, vse v menjajočih se tonalitetah (d-mol, dis-mol, d-dur); faktura je tematična, deloma polifonska, deloma homofonska.

3. točka. Umetniško najbolj komplicirana. Zbor zemljanov toži, da je žalost na svetu neuklonljiva sila, ki bdi ob naši zibel in nam vtrajno sledi do groba. V ilustracijo tega reka nastopajo: mati, sirota, sopraga, soprog, sužnji, filozofi. Mati objokuje smrt otrokovo, sirota prosi usmiljenja, sopraga žaluje za možem, soprog toži za umrlo ženo — razdrta družinska sreča! Sužnji hrepene po svobodi in domovini — socialna beda! Filozofi koprne po resnici — duševna razdrapanost! Na vse te kliče odgovarja Krist: Blagor žalostnim ker bodo potolaženi! — In nebeščani izvajajo v zboru: Mrtvim se odpro nebesa, tam dobe preganjani domovino, sirota mater, sužnji svobodo; tam je resnica in bol preneha.

Zbor zemljanov (4 glasni, mešan) začne tožiti (fis-mol); pozneje ga nadomesti moški zbor, kateremu sledi spet mešani. Nato soli: sopraga (sopran), sirota (mezzosopran), mati (alt) in soprog (tenor); ti se združijo v solo-kvartet a capella, ko se je izpremenila tonaliteta (v h-dur). Moški zbor (fis-mol, non troppo lento ma maestoso) ponovi svoj prvi zbor in za njim pride mešani (d-mol), animato, quasi allegro) — najprej alt, potem tenor, bas, sopran —, temu sledi basovski zbor filozofov (d-dur). Višek doseže spremljevanje posebno pri zadnjih besedah: zaman! kjer silijo v hromatičnih postopih vedno višje; tonaliteta preide v fis-mol in zbor ponavlja tožbo o žalosti ter zaključijo

zdravo. To vse zavisi od tega, če ima naš kmet dovolj kredita na razpolago. Namesto, da bi se ministrstvo šlo učiti tja, kjer so to vprašanje dobro in tako rešili, da zakoni res služijo kmetu, so v ministrstvu samo eksperimentirali. Eksperimentirali so s prvim, drugim, tretjim in četrtim zakonskim načrtom. Pa tudi to bi jim mogli še odpustiti, če bi se gospodje v poljedelskem ministrstvu od načrta do načrta kaj naučili, če bi kaj napredovali in če bi se malo razgledali po svetu. Tako se je delalo pred 30 in 40 leti v drugih državah. Tam so si iz takih eksperimentov pridobili taka iskustva, da lahko neoporečno veljajo za vse druge države in da jih je treba sprejeti in v posameznih državah vzakoniti. In ta iskustva pravijo, da je poljedelski kredit kredit svoje vrste, da je delitev kreditov, kontrola in vračanje možno le na strogo zadrugi podlagi in končno, da državna administracija z njim ne sme imeti drugega stika razen kontrole.

Pri nas so se pa gospodje, ki so eksperimentirali, vedno bolj oddaljevali in so vedno bolj šli od onih iskustev, ki so si jih stekli v drugih državah.

Vsi zakonski načrti do sedanjega so govorili o neki državni poljedelski banki, ki se nanašala popolnoma na bančni aparat, ki deli kredite tudi posameznikom potom občine in ne potom zadruga. Nastane vprašanje, ali niso gospodje, ki so se bavili s temi načrti, poznali tega eksperimenta v nekdanji Srbiji, Polgariji, Rumuniji in na Francoskem? Ali niso vedeli, da so vsi taki načrti, ki so imeli tako podlago kot pri nas, propadli in da jih je država zelo zelo drago plačala? Mislim, da so ti gospodje te načrte poznali, da so vedeli tudi za neuspehe, ampak oni so imeli vedno v mislih, kako bi pri predložitvi zakona o poljedelskih kreditih dobili kakor koristi tudi za svoje politične namene. (Ivan Vesenjak: To je bil glavni cilj!) Cilj pri vseh dosedanjih zakonskih načrtih je bil ta, da bi gospodje osigurali dobiček za svojo stranko. In zato niso hoteli vpoštevati iskustev drugih držav.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Iz Bevk. Surovost v izvestnih krogih mladine še vedno narašča. V nedeljo 31. maja so pri nas ponoči težko poškodovali Jakoba Kržmanca. Ima težke poškodbe na glavi. Odlikovali so se v pretepu »nacionalisti«. Ob last naj stori konec pretepaštvu, naj izhaja odkoderkoli.

Knjige in revije.

Vigred. Izšla je 6. številka Dekliškega lista »Vigred« z zelo zanimivo sledečo vsebino: Rim — Ela — Gadja gnezda v dekliških srcih — Od srca do srca — Namen umetnosti — Zlati moj otrok — Vodi me tja — V kapelici — Sveta pesem — Radi se bomo imeli — Naš vsakdanji kruh — O treh živalskih domačinih v Rožnem domu — Sestre, naš praznik — Drugo pismo Minke Svetlinove — Iz zgodovine dekliške telovadbe — Kako se rastline branijo sovražnikov — Drobcji iz gospodinjstva — Za oči in roke — Iz orliške centrale. Berite jo skrbno ve, naročnice, in priporočajte jo tudi drugim!

Luč, glasilo »Jugoslov. kat. dijaške lige«. Izhaja osemkrat na leto in stane 50 Din. — Uprava v Zagrebu 1, poštni predal št. 109. Vsebine 6. številke: J. M. U.: Sveto leto; S. Podolšek: Kdaj bomo uspeli? J. Velnič: Na ulici; Jakša Hercege: Savremena francoska kat. omladina; Ružica Benkovič: Moje prvo predavanje. Predelki: Iztok in zapad; feuilleton, umetnost, kulturni pregled.

opominja: Odrčite se sovražstvu in gnjevu, da dosežete usmiljenje.

Muzikalni uvod je polifon (a-mol), v legi živih glasov. Instrumentalni part postane pri tenorskem spevu prepleten, bas brni v tremolu. Kmalu se izpremeni tonalitet (g-mol) in tempo v Allegro ma non troppo, se nekoliko uredi, a postane kmalu zopet nemiren, dinamično od f na ff. V zboru zemljanov f-mol, potem cis-mol nastopajo glasbila v polnih, težkih sozvokih. — Pri mestu: »Ako nas Bog ne usliši« postane ritem glasbil anapestičen. Nekoliko pozneje postanejo instrumentalni akordi polni a gibljivi in se dinamično stopnjujejo do fff; zbor zaključuje nemirna sklepna igra. — Kristov glas ima tempo »lento« (d-dur); pri besedah »blagor milosrčnim« postane instr. part miren, akordski, mogočen, dočim je pri zboru nebeščanov preprost, kakor pri cerkveni pesmi; pri besedah angela usmiljenja miren deloma v lomljenih akordih.

6. točka (se ne izvaja). Poganstvo in židovstvo nima več utehe v svoji veri, kajti oboji čutijo, da niso brez krivde. Kristus sam pravi: »Blagor jim, ki so čistega srca, kajti Boga bodo gledali.« Zaio vabi zbor izveličanih: Očistite srca!

Muzikalno uvaja predigra (des-dur, andantno) v značilnem trohejskem ritmu v zbor poganiki; sledi zbor židinj, ki se združijo s prvim. Nato četvero pesev farizejev (es-dur, fis-mol), dalje angel smrti in zbor nebeščanov (fis-dur) in Kristove besede, ki jih glasbila živahno obgrajajo.

7. točka (se ne izvaja). Satan se ponaša s svojo oblastjo, draži in hujska vse sloje zoper red in razglašajo načelo pravice močnejšega. Krist pa pravi: Blagor miroljubnim, ker bodo postali otroci božji.

Muzikalno nas pripravi nemirni uvod (e-dur, poco maestoso) na satanov nastop; med njegovim govorom menjavajo tempo in tonalitet (e-dur — o-mol); es-dur znači zbor trpinov, ki modulira v f-mol in g-mol — slika revolucije! Kristusov nauk spremljajo mili glasovi, polifonsko prepleteni: točko zaključuje kvintet miroljubnih (des-dur, nato e-dur) v precej hitrem tempu (quasi allegro).

8. točka. Satan si domišlja, da ni porazen in javni srčno svojih privržencev. A zbor pravijo:

Seja kmetijske zveze za ljubljansko okolico se v nedeljo 7. t. m. ne more vršiti radi nenadnih ovir.

Ostuda kleveta. Med tem ko je zboroval v Ljubljani kongres »jugoslovanske nacionalistične« srednješolske mladine, je popoldansko glasilo JDS objavljalo alarmantne vesti o nekaki komunistični organizaciji med slovensko srednješolsko mladino. Mi smo že takrat čisto jasno povedali o tem svoje mnenje, rekoč, da čakamo na rezultat preiskave, in priporočajo prizadete, ako bi se trditve popoldanskega glasila JDS izkazale kot resnične, milosti profsorskega zbora, kakor je to storil tudi drugi slovenski gotovo ne klerikalni »Narodni dnevnik«. (»Jutro« je, kar je jako značilno, o celi tej sumljivi zadevi molčalo kot grob in še danes molči). Kakor zdaj slišimo, so se preiskave na vseh zavodih v Ljubljani razen enega končale negativno. Ker ni pričakovanih žrtv v takem številu, kakor se jih je glasilo »idealnega integralnega jugoslovanske« nadejalo, si jih samo izmišlja in laže naokoli in kleveta na način, ki jasno kaže, kaj je neka gospoda s temi protikomunističnimi preiskavami na srednjih šolah pravzaprav nameravala. Včerajšnji »Narod« je namreč priobčil tole notico: »Kakor je preiskava dognala, je bil vodja tajne komunistične organizacije na tukajšnjem učiteljsko dijak Guna iz Zagorja. Preiskava proti njemu je spravila na dan toliko obtežilnega materiala, da je bil učitelj zbor prisiljen Guna izključiti. Značilno je, da je teden dni kasneje sprejela tega notoričnega boljševiškega agitatorja v svojo službo škofova katoliška, ali kakor se po nemarnem imenuje Jugoslov. tiskarna. Iz tega dejstva se da sklepati dvojce: da je bil Guna od klerikalcev nastavljen, da zastuplja mladino z boljševiškim prevratnim idejami in s tem odvraca bodoče učitelje, da bi bili vzgojeni v duhu državnega in narodnega edinstva, ali pa da so klerikalci s komunisti v tako ozkih stikih, da sprejemajo radi pod svojo streho vse tiste komuniste, ki jih druge postavijo pod kap. Eno kakor drugo je karakteristično. Papež proklinja komuniste in jih proglašja za izvržek človeštva in satanove služabnike, ljubljanski škof pa daje komunistom toplo gnezdo v svoji tiskarni. Nam je to prav, da si rede klerikalni mogotci gade ob svojih prsih. Ako bi prišlo do prevrata, o kakršnem sanjajo komunistični agitatorji, bodo cerkveni dostojanstveniki prvi, ki jih komunisti obesijo na uličnih svetilkah. In to vkljub ljubezni in naklonjenosti, ki jim jo sedaj kaže škofova tiskarna.« — Mi na to nesramno kleveto ugotavljamo: 1. Dijak Guna je bil izključen iz moškega učiteljskega v Ljubljani 30. aprila, torej v času, ko niti policija niti šolske oblasti na kake preiskave o komunističnih organizacijah niti mislile niso; 2. Guna je bil izključen samo radi udeležbe na shodu dr. Žerjave 1. februarja v Zagorju, kjer je Guna doma in kjer so delali dr. Žerjavu razne neprijetne medklie; dalje radi izjave, ki jo je glode te udeležbe podal pri prvem zaslišanju, da se namreč tega shoda ni udeležil, dasi se ga je, in radi tega, ker je neodvisno od tega kritikoval v neki šolski nagoli razmere v državi na način, ki ne pristaja dijaku. Da bi bila »preiskava dognala, da je bil Guna vodja tajne komunistične organizacije in da bi bila »spravila o njem na dan toliko obtežilnega materiala«, to je pa grda laž in popolnoma izmišljena. 3. Od 30. aprila dalje nima Guna z učiteljskim nobene zveze in se proti njemu ni vršila več nobena preiskava, tudi ne od strani policije, ki bi bila od tega datuma naprej edino kompetentna za to. 4. Ko je bil Guna 30. aprila na cesti, se je odločil, da se pripravi za zrelostni izpit kot

Dnevne novice.

privatist. V naši državi pa je tako urejeno, da mora privatist za izpit, ki ga hoče napraviti, plačati na takšah ogromno vsoto 1000 Din. Ker je Guna dijak, kakoršna je večina slovenskih dijakov, t. j. brez posebnih sredstev, in ker je stara tradicija naših kulturnih institucij, da podpirajo revne dijake, smo mu preskrbeli malo delo o knjižnici Jugoslovanske tiskarne, da bo mogel plačevati stanarino, hrano in takse za izpit, potem ko smo se čisto avtentično prepričali, zakaj da je bil izključen. Kaj pa je napravil »Slovenski Narod« iz tega golega človekoljubja? Podpiranje boljševizma in Bog ve še kaj! Slovenska javnost pa lahko zdaj po tej kleveti sodi, koliko so vredne vse druge trditve »Slovenskega Naroda« zoper druge dijake. Nekaterim gospodom mora sila slaba preiti, da jim ni zadosti žrtv med uradnim in učiteljskim, ampak da se jim je zdaj zahotelo tudi že žrtv med ubogo slovensko dijaško mladino, ki se sedaj ova-ja policiji, da bi nekateri dokazali, da so »državi nujno potrebni«. Mi se bomo točno informirali ne samo o izidu sedanjih preiskav na posameznih zavodih, ampak upamo tudi, da bomo dognali, odkod se je dala inicijativa za to stvar. Polem pa smo zelo radovedni, v kakšni luči se bo pokazal pred vsjo pošteno slovensko javnostjo list, ki se ponaša, da se že 50 let bori za slovenski narod, pa zdaj zagovarja neusmiljeno postopanje zoper slovenske dijake, zraven tega pa mladega človeka, zoper katerega ni nikoli tekla nobena protikomunistična preiskava, spravila ob dobro ime, da bi mu onemogočil nadaljno eksistenco in vrh tega očrnil — Jugoslovansko tiskarno! Kakšno ime zasluži tako početje?

Popravek. V včerajšnjem uvodnem članku so se vrinile nekatere neželbe tiskovne napake, ki bistveno spremenile smisel stavka: 1. člen 3. se mora glasiti: Država se pobriga za otvarjanje šol (ne opravljanje). Člen 36., konec se mora glasiti: ako dotični dobi pooblaščenje od svoje duhovne oblasti (ne domovne). — 2. V sredi drugega stolpca: člen 1. se mora glasiti, da šola z vzgojo omladine v duhu... verske strpljivosti širi prosveto (ne verske edinstosti). — 3. V prvi vrsti III. stolpca: ... navednice morajo posiljavne tako-le »se radi u školi« tudi ob nedeljah.

Podeljena je župnija Dob pri Domžalah g. Janezu Beštru, bivšemu župniku in dekani v Postojni, ki je bil na župnijo umeščen dne 2. junija 1925.

Birma in kanonična vizitacija se bo vršila v Lhanu dne 22. junija, v Selcih na Škofjo Loko dne 4. julija in v Davči dne 5. julija.

Če detektiv v Sloveniji nemški ne zna. Ko so vodili preiskave proti srednješolcem radi komunističnih organizacij, je našel detektiv pri dijaku knjižico »Die heilige Kommunion«. Točno jo je zaplenil in predložil kot sila važen corpus delicti.

Za bohinjsko živinorejo. Narodni poslanec g. Sernec je ministru za poljedelstvo predložil sledeče: Prebivalstvo Bohinja se preživlja v pretežni večini od živinoreje in deloma od lesne trgovine. V obeh teh panogah gospodarstva vlada velika kriza, toda medtem, ko lesna trgovina vsaj deloma obratuje, ker se izvaja les preko Podbrda v Italijo, je kriza živinoreje dospela na vrhunec, ker ne more nikamor razpečati svoje živine. Vsled velikih prevoznih stroškov ne pride danes bohinjska živina v poštev ne za prehrano mest na Slovenskem, ne za izvoz v Italijo, ker se vrši ta preko Logatca. Po zvezah, ki jih ima ljudstvo tostran in onstran naše meje z Italijo, bi prejšnje trgovske zveze takoj zopet oživele, da bi le bila podana možnost izvoza iz Bohinja preko Podbrda. Naše prebivalstvo bi imelo pri tem veliko korist, ker se bohinjska plemenska živina v obmejnih pokrajinah Italije posebu visoko ceni, tako da doseže nadnormalne cene. V ta namen je treba, da bi se obmejni promet Bohinj-Podbrdo stalno preuredil za izvoz živine. Če pa bi to trenutno ne bilo mogoče, pa naj bi se to godilo vsaj štirikrat na leto ob dnevih živinskih sejmov. To ne bi delalo nobenih velikih težkoč, ker je carinska postaja itak v Bohinjski Bistrici in je veterinarski organ nastanjen na Jesenicah. Pravtako ima Italija v Podbrdu svojo carinsko postajo. Zeleti bi bilo nadalje, da se gre tiste dni italijanskim nakupovalcem s potnimi olajšavami na roko. Prosim Vas tedaj, gospod minister, da izvolite proučiti zadevo o izvozu živine preko Podbrda in ukrenite vse potrebno, da se to izvrši že v bodoči jeseni. — Dušan Senec. — Beograd, dne 27. maja 1925.

Običajni letni sejem za kramarjio, konje, govejo živino in prašice, se vrši v pondeljek, dne 8. junija t. l. v St. Jerneju na Dolenjskem.

Blagoslovljenje spominke plošče med svetovno vojno padlih vojakov v župniji Lom pri Trzinu in vsa slovesnost bo v nedeljo na praznik sv. Trojice ob 10. s sv. mašo in pridigo.

Umrl je v Zagrebu bivši član Narodnega gledališča v Ljubljani in dolgoletni član Narodnega kazališča v Zagrebu g. Miko Stojković. Njegov pogreb se je vršil dne 2. junija na zagrebško pokopališče. Naj v miru počiva!

Jugoslovanske na mednarodnem kongresu ženskih zvez v Washingtonu. Kakor je »Slovenec« že poročal, so se vršili začetkom marca letos v Washingtonu kongres Mednarodne ženske zveze. Zastopanih je bilo 46 držav, med temi tudi Jugoslavija; samo Rusija in Viktorija nista poslali zastopnic. Jugoslovanska delegacija je bila sestavljena iz zastopnic narodnoliberalnih ženskih organizacij: Milene Atanacković, Alojzije Stebi, Adele Milčević, Aspazije Adžemović, Milice Krstić in Zore V. Lazarevič. Sodelovale so Jugoslovanke v sledečih komisijah: Za pregled obstoječih zakonov in sestavo predlogov glede zaštite žene in deteta; za narodno zdravstvo; za izseljenišvo; za delo; za prosveto; za proučevanje pogojev v svrbo izboljšanja morale; za žensko volivno pravico. Delo na kongresu je potekalo spešno in uspešno, ker so se vse ločke preje v komisijah temeljito pretresle in predlogi skrbno sestavili. Najvažnejša je bila razprava o rezoluciji, govoreči o ženskem delu za svetovni mir, za omejitve oboroževanja in zamenjevanje teritorialne integralnosti in varnosti malih narodov. Velik del zboroval je bil iz taktičnih razlogov proti rezoluciji, češ da je politična, a končno je bila z veliko večino sprejeta, na čemer so imele jugoslovanske delegatkinje znatno zaslug. — Pri volitvah v novi odbor Mednarodne ženske zveze, ki bo vodil posle prihodnjih pet let, je bila z ogromno večino glasov izvoljena za eno izmed obeh tajnic gđ. Anica Hrističeva, znana odlična katoliška časnikarica v Londonu, ki je v Ameriki zelo popularna.

Zakon o stanovanjih. Razglašen v »Službenih novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 6, izdanih dne 15. maja 1925. Založilo društvo hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani, 8 Din. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. (Pravilnik za izvrševanje tega zakona je še v tisku.)

Iz Ljubljane.

Vsi ljubljanski duhovniki se nujno valdejo na razgovor o načrtu osnovnošolskega zakona, ki bo danes ob 2 popoldne v dvorani Jugoslovanske tiskarne. — Arhidiacon.

Umrl je na Golniku pri Trzinu g. Stanko Gabršek, uradnik pri »Državni borzi dela« v Mariboru, sin g. Fr. Gabrška, višjega šol. nadzornika v pokoju. Pokojni je bil šest let v ruskem ujetništvu, kjer si je nakopal bolezen, ki ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je star že 32 let. Svetila mu večna luč! Preostali naši iskreno sožalje!

Umrl so v Ljubljani: Alojzija Gabrowšek, posestnikova hči, 17 let. — Janez Drinov, vec, dminar, 72 let. — Marija Gregorič, posestnikova žena, 46 let. — Mihael Skubic, kovač, 27 let. — Berta Eiletz, zasebnica, 31 let. — Franciška Juhant, delavčeva hči, 2 leti. — Fran Drobun, pripravnik finančne kontrole, 18 let. — Ljudmila Berdavs, posestnikova hči, 6 let. — Aleksander Rajhard, godec.

Nepreviden voznik. Peter Herzog, voznik in razprodajalec premoga pri trgovcu Štoru v Vodmatu, je zadel na vogalu Florjanske ulice-Stari trg s svojim vozom v mlekarski voziček Ivane Selanove, posestnikove hčere iz Dobrunj. Voz se je prekucnil, razbilo se je 5 steklenic in razlilo okrog 7 litrov mleka.

Tatova v frančiškanski cerkvi. Dva detektiva sta bila opozorjena na Dolfeta Birkiča in njegovo družico Tilko. Oba sta nevarna tatova in sta se zopet sešla v frančiškanski cerkvi. Ko so odšli zadnji ljudje, je skočila Tilka hitro v kapelico sv. Antona in je začela loviti bankovce iz pušice. Komaj je privlekla na dan prvi dinar, je pristopil k njej Dolf, ki je imel boljše orodje in je tudi veliko bolj izvežban. Komaj pa sta nalovila nekaj bankovcev, sta skočila izza stebra dva detektiva, ki sta aretirala tatinski parček in ga odvedla v policijske zapore.

Neznani ponočnjaki imajo čudno navado, da radi trgajo napisne deske in jih razmejejo po ulicah. Tako so odtrgali v Dalmatinovi ulici napisne tablice dr. A. Fetticha in dr. Ivana Robide. Tablice so našli na vogalu nepoškodovane. — Trije čedno oblečeni dečki pa so spravili v parku na Kralja Petra trgu na cvelični grmovje. Ko je prišel stražnik, so dečki pobegnili.

Iz ljubljanskega policijskega okolisa. Izgnan za nedoločen čas 23 letni samski delavec Ivan Zabjek, doma iz Hrušice pri Dobrunjah.

Iz Štajerske.

Solske počitnice. Posl. Falež je poslal prosvetnemu ministru vprašanje, v katerem zahteva, da se šolske počitnice na Štajerskem uredi tako, da bodo počitnice v septembru in oktobru.

Sv. Krištof nad Laškem. Imamo — kakor znano — demokratsko gerentstvo, ki razvija svoje talente na dve plati: prvič kritično prejšnji občinski odbor, drugi pa zvišuje občinske doklade. Ker je neki član sedanjega gerentstva javno pred pričami trosil vesti o nekem baje velikem občinskem dolgu in delajo to tudi drugi liberalni sosvetniki, moramo na to javno odgovarjati. Govore nesnoco, da je pustil prejšnji odbor 700.000 kron dolga. Zamolčujejo pa dejstvo, da smo ravno pod gospodarstvom prejšnjega odbora plačali vse stare dolgeve z onimi za vojna posojila vred. Toda govore naj številke. V vseh treh zadnjih letih je bil vsakokrat prebitek pri računskem zaključku, in sicer za leto 1922. 5975 Din; za leto 1923. 18.541 Din; za leto 1924. 21.966 Din; a tudi za leto 1925. smo z gotovostjo

računali na znaten ostanek koncem leta, ker je znal gospodariti naš občinski odbor tako, kakor bi želeli, da gospodari tudi sedanje gerentstvo. Soditi po začetkih njegovega delovanja, pa se naše nade ne bodo uresničile. Komaj je začelo, že zahteva, da se zvišajo doklade na direktne davke. Občinski odbor jih je določil v višini 80%, a gerentstvo jih hoče imeti kar 126%. V tem tiči tudi skrb za zvišanje plače gerentu. Ni zadovoljen s tem, kar je imel dosedaj župan; ne, on — gerent — hoče precej več. Zato se trosi vest, da je bivši odbor pustil dolg! Resnica pa je ta, da je započel razpušteni odbor širokopolno delo na cestah in letos izplačal za to 57.000 Din, a ko je čez noč prišel razpust, je pač ostalo še neizplačanih okroglo 27.000 Din cestnih računov, ki se plačujejo iz tedajšnjih mesečnih dohodkov. Toda celotna odobrena postavka za ceste znaša po proračunu 140.000 Din, tako da bo razpolagal gerent do konca leta še s približno 60.000 Din, samo za cestne namene. Čemu torej zvišanje doklad, res ne vemo, pa bomo že kmalu videli in poročali. Imenitno je tudi, da gerent ni hotel sprejeti protestov proti zvišanju doklad, češ, da zanj ne velja § 75. občinskega reda. Ta je v resnici dobra. Ali je gerent nad zakonom? Ker dobro vemo, da sami ne bodo hoteli priti z resnico na dan, smo morali to storiti mi pred vso pošteno javnostjo. Zato pribijemo še enkrat: plačali smo stare dolgove, ugotovili proračun, ki ima zadostno kritje vseh potrebščin, in smo gospodarili vsa leta, kakor navedeno, vestno in v korist občanov. Iz tega sledi, da bodo doklade zvišane popolnoma brez krivde bivšega občinskega odbora.

IZ MARIBORA.

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče v Mariboru za šolsko leto 1925/26. V škofijsko dijaško semenišče v Mariboru se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki so z odličnim ali vsaj dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali napravili izpit za prvi gimnaz. razred in ki se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prošnje za sprejem se morajo vložiti najdalje do 31. julija potom pristojnih župnijskih uradov na škofijski ordinarij v Mariboru. Prošnji se naj priloži krstni list, zadnje šol. izpričevalo, ubožni list in zdravniško izpričevalo. Višina letnih prispevkov se bo določila za vsakega gojenca posebej glede na njegove premoženjske razmere in se bo v rešitvi prošnje naznanila. — Dečki, ki bodo delali izpit za sprejem na mariborski gimnaziji ob koncu letošnjega šol. leta in ki mislijo prositi za sprejem v škofijsko dijaško semenišče, se naj po dobro opravljenem izpitu v spremstvu svojih staršev, odnosno varuhov predstavijo semenišnemu ravnateljstvu. Isto naj storijo po možnosti dijaki višjih gimnazijskih razredov, ki nameravajo prihodnje šolsko leto prositi za sprejem v semenišče. — Ravnateljstvo.

Prevedba po novi pragmatiki pri mestnem magistratu. Nova službena pragmatika za mestne uslužbenke mariborske je stopila s 1. junijem v veljavo. S tem dnem so dobili uslužbenke nove plače, uvrščeni so v kategorije, stopnje in skupine in po službenih naslovih. (Splošne naslove dobijo samo uradniki I. in II. kategorije!) Prevedeni so: Mag. ravnatelj Alojzij Koechler v I. kategorijo, 8. stopnjo, 2. skupino; Franjo Radovšek v I. kategorijo, 7. stopnjo, 3. skupino; z naslovom magistratni svetnik; Karel Jug v II. kategorijo, 8. stopnjo, 2. skupino; z naslovom magistratni pisar; pristavi: Franjo Kramberger v II. kategorijo, 5. stopnjo, 4. skupino; z naslovom mag. pis. oficial; Josip Sterle v II. kategorijo, 10. stopnjo, 1. skupino; z naslovom mestni upravitelj; Janko Jež v II. kategorijo, 10. stopnjo, 1. skupino; z naslovom mag. pis. ravnatelj ozir. ravnatelj mestnega voj. urada; dr. Ludovik Novak v I. kategorijo, 6. stopnjo.

Gledališka umetnost.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI.

DRAMA.

Začetek ob 20 zvečer.

Četrtek, 4. junija: Zaprtlo.
Petek, 5. junija: ROKA ROKO UMIJE — ORE OBRAZ. — B.
Sobota, 6. junija: POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI. — A.
Nedelja, 7. junija: VOZEL. (Premijera). — Izven.
Ponedeljek, 8. junija: POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI. — D.

OPERA.

Začetek ob 20 zvečer.

Četrtek, 4. junija: Zaprtlo.
Petek, 5. junija: BAGDADSKI BRIVEC. — E.
Sobota, 6. junija: PIKOVA DAMA. — C.
Nedelja, 7. junija: BOHEME. Ljudska predstava pri županih cenah. — Izven.
Ponedeljek, 8. junija: Zaprtlo.
Ljubljanska drama je našedla Pocijo Petroviča: »Vozel« in Angleža Mannarsa: »Pegico in mojega srca«. Zaradi pozne sezone bosta premijeri teh dveh veselolov v jeseni. Prvo režira g. Čepič, drugo g. Skrbinek. V nedeljo 7. t. m. uprizaro dramska šola s svojimi gojenci Shakespearjevo komedijo »Kar hočete«.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU.

Četrtek, 4. junija: TOSCA. Premijera.
Petek, 5. junija ob 15. (treh popoldne): HAMLET.
Dijaška predstava. Zelo znižana cena.

3. skup. z naslovom mestni zdravstveni svetnik; Franjo Lužar v I. kat., 3. stopnjo, 5. skup. z naslovom mestni višji živilozdravnik ozir. tržni nadzornik; ing. Albin Černe v I. kat., 5. stopnjo, 3. skup. z naslovom mestni stavb. svetnik; ing. Josip Baran v I. kat., 2. stopnjo, 5. skup. z naslovom mestni stavb. komisar; Hugo Schell v II. kat., 7. stopnjo, 3. skup. z naslovom mest. teh. nadoficial; Franc Maddile v II. kat., 10. stopnjo, 1. skup. z naslovom mestni tehnični višji inšpektor; Rajko Boltavzar v I. kat., 10. stopnjo, 1. skup. z naslovom mag. svetnik ozir. ravnatelj mestnega knjigovodstva; Franjo Štor v II. kat., 10. stopnjo, 1. skup. z naslovom mest. rač. svetnik; Rudolf Sedevčič v II. kat., 8. stopnjo, 2. skupino z naslovom mest. rač. nadrevident; Stanko Snuderl v II. kat., 7. stopnjo, 2. skupino z naslovom mest. rač. revident; Karel Novšak v II. kat., 3. stopnjo, 4. skup. z naslovom mestni rač. asistent ozir. mestni blagajniški kontrolor; Maks Rojko v I. kat., 5. stopnjo, 3. skup. z naslovom mestni živilozdravniški svetnik ozir. ravnatelj mestne klavnice; ing. Dušan Tomšič v I. kat., 8. stopnjo, 2. skup. z naslovom ravnatelj mestne plinarne; Emil Gerbac v II. kat., 9. stopnjo, 2. skup. z naslovom mest. rač. nadrevident ozir. ravnatelj mestnega pogrebnege zavoda. — Upokojeni bodo na prošnjo: dr. Albert Leonhard, mestni fizik; ing. Adolf Baumel s prejemki I. kat., 10. stopnjo, 1. skup.; Albert Kropsch, mestni blagajnik s prejemki II. kat., 10. stopnjo, 1. skup.; Rudolf Glabutschnig s prejemki III. kat., 8. stopnjo, 2. skupine; Emerik Geigl s prejemki II. kat., 5. stopnjo, 4. skup. Knez Volkun, zgodovinska slika iz osmega stoletja, se vpripori na Telovo v Radvanju na prostem. Je to mala slika bore slovenske zgodovine našega Gosposvetskega polja, ki smo ga žalibože izgubili. To je prvi poizkus z gledališko predstavo na prostem, kateremu naj bi sledile še druge.

IZ CELJA.

Delovanje celjskega olepševalnega društva. Kakor v mnogih drugih krajih, tako je tudi v našem lepem mestu krajina zapustila svoje sledove. Tlak po mestu je bil razdejan. Nasadi tako pred hišami kakor tudi v mestnem parku, pri kolodvoru itd. so bili zanemarjeni in opustošeni. Klopri in mize so izginile v mrzlih zimskih večerih. Razsvetljava slaba plinasta. Vsi gori omenjeni nedostaki so se sedaj po večini odstranili. Posebej je pa treba poudariti veliko delo, ki ga vrši izredno ljubezno in vztrajnostjo v tem oziru celjsko »Olepševalno društvo«. Predvsem prednjači mestni park ob desnem bregu bistrice Savinje. Ravnokar novi nasadi so tako umetniško urejeni, da morajo razveseliti oko vsakega obiskovalca. Naravnost zanimiv je del okoli starega cvetličnjaka in prostora za tenis. Zgornji del parka, ki je ob zadnji povodnji precej trpel, je osnažen in urejen. Za bivšo meščansko in nemško deško šolo je nameščen modern urejen cvetličnjak, s pomočjo katerega se uspešno krasi mestni park. Tudi staro zidovje med bivšo slovensko-nemško gimnazijo in takozvano »brivjo« je izginilo in namesto njega so postavili lepo leseno ograjo s cementnim podstavkom. Sliši se, da namerava olepševalno društvo napraviti izprehajališče ob levem bregu Savinje, katero parcelo ima mestni magistrat v ta namen rezervirano. Blagodejna roka olepševalnega društva se pozna tudi pri zapuščenih nasadih pri kolodvoru. Tam so postavljene sedaj lične klopice, ki so v senci kostanjev prav prijetne za odmor. Tudi gredice se skrbno goje in njih simetrična ureditev preseneti pri izstopu iz kolodvorskega poslopja vsakega tujca. Tudi na splošno snago v mestu vpliva olepševalno društvo. Hišni gospodarji skrbijo, da se poslopja osnažijo, kar pripomore mestu do lične zunanosti.

Iz kavarniške obrti. Kakor smo zvedeli, namerava opustiti tukajšnji kavarnar g. Janke Vučak iz Pluja kavarno »Centrale«, ki jo ima sedaj v najemu. Kavarno bo bojda pre-

Naznanila.

Opozarjamo na današnji cerkveni koncert, ki ga priredi Glasbena Matica v frančiškanski cerkvi ob 8. uri zvečer. Na tem koncertu se ponovi Cesar Frankovo delo »Blagor«, ki je pri prvem svojem izvajanju zelo soglasno odobravanje publike in kritike. Prepričani smo, da bo delo v cerkvi še mnogo bolj uspelo, kakor v koncertni dvorani. Pri cerkvenem koncertu sodeluje okrog 150 ljudi, izmed teh 6 solistov, pomnožen simfoničen orkester in okrog 90 zbor. Cena vstopnic je znižana ter se dobivajo v Matici knjižarni.

Posetnike današnjega cerkvenega koncerta Glasbene Matice opozarjamo, da sta v frančiškansko cerkev odprta dva vstopa, in sicer glavni vhod nad stopniščem in stranski vhod iz Miklošičeve ceste; dočim ostane vhod na porti vsled poprav zaprt. Občinstvo prosimo, da kupi vstopnice že v predprodaji, zvečer se bodo prodajale vstopnice od 7. ure dalje pod stopniščami pri glavnem vходу. Vstopnice vseh vrst je še dovolj na razpolago.

Glasbeno društvo v Kočevju priredi dne 6. junija 1925 ob 20. uri v hotelu »Mesto Trste« v Kočevju svoj letošnji pomladanski pevski koncert.

Društvo »Pravnik« opozarja svoje člane na pomladanski izlet, ki ga priredi v nedeljo, 7. t. m. na Jantje. Odhod iz Ljubljane jutraj ob 7. uri 44 minut z vlakom z glavnega kolodvora do postaje Laze. Odhod na hrib in potem čez Stango v Smartno pri Litiji (Robavs). Povratak v Ljubljano z večernim vlakom, ki odhaja iz Litije ob 20. uri 38 minut v smeri Zagreb 18.31 odnosno proti Mariboru 18.31 ali pa 23.56.

Staroslovenska akademija na Krku ima 25. junija t. l. ob 2. popoldne svoj občni zbor v društveni knjižnici v mestu Krku z običajnim dnevnim redom. Zunanji člani se morejo dati zastopati, toda nihče ne more imeti več kakor eno pooblastilo.

vzel lastnik g. Kos. Vzrok te izpremembe bo najbrže povišanje stanarine.

Iz porote. 3. junija je stal pred poroto Franc Košajnc, ki je obtožen radi hudo delstva tatvine, težke telesne poškodbe, nadalje radi hudo delstva zoper javno oblast in prestopka zakona o nošenju orožja. Košajnc, ki je bil zaradi raznih tatvin v preiskovalnem zaporu, je 1. junija 1924 s sojetnikom Koprivcem pobegnol, kar se mu je posrečilo na ta način, da je jetn. paznika Bana in Macarola pobil na tla in z raznimi predmeti, med temi tudi s puško, oziroma puškinim kopitom, oba hudo poškodoval. Orožniki so Košajncu takoj drugi dan izsledili, čeprav je po njih z ukradenim karabinko streljal. Košajncov zagovor je bil slab. Porotniki so po zelo natančnem in objektivnem resumeju g. predsednika vladnega svetnika dr. Levičnika potrdili vsa nanje postavljena glavna vprašanja in je sodni dvor Košajncu obsodil na 9 in pol leta težke ječe, posrejene vsake tri mesece z enim postom in trdim ležiščem.

Iz ostale Jugoslavije.

Jugoslovanski rimski romarji na povratku. Včeraj so začeli prihajati na Sušak prvi vlaki z vračajočimi se jugoslovanskimi romarji. Do 8. t. m. se vrnejo vsi romarski vlaki iz naše države.

Dr. Jovo Lalošević umrl. V Somboru je umrl predsednik novosadskega kasacijskega sodišča dr. Jovo Lalošević, star 71 let. Pod bivšim režimom je bil vrhovni sodnik v Budimpešti.

Ob obletnici trboveljskih dogodkov. Iz Sunje (Hrvatska) nam poročajo z dne 1. junija: Nacionalna mladinska organizacija »Orjunac«, ki je imela včeraj sestanek v Belgradu, se je danes ob 10. dopoldne vračala s posebnim vlakom skozi postajo Sunja. Da bi pa ne pozabili na nesrečno obletnico trboveljskih dogodkov, so kričali in tudi streljali iz samokresov. Stvar pa ni ostala brez posledic, kajti navdušena mladina je pri čuvajnici 140 pred postajo Sunja streljala vseprek ustrelila v trebuh kmeta Miloša Samožujevića, ki je stal poleg proge in gledal navdušene orjunaše. Nevarno ranjenega so prepeljali s prihodnjim vlakom v bolnico v Sisek.

Najdba upornih cerkvenih dragocenosti. Pred par tedni so bile iz tabernaklja v cerkvi Naše ljube Gospe v Splitu ukradeni kelih in monstranca. Za roparji ni bilo sledi. Te dni je pa neki kmet v splitski okolici v svoji kolibi na polju našel vse ukradene predmete. Manjkata le stranska dela »lunule« in hostije, ki jih je bilo v ciboriju 300.

Viharno zborovanje najemnikov v Zagrebu. Na binkoštni ponedeljek se je vršilo v Zagrebu ponovno zborovanje stanovanjskih najemnikov zaradi novega stanovanjskega zakona. Govorili so zastopniki najemniške organizacije, tipografske organizacije in organizacije javnih nameštencev. Vsi govorniki so poudarjali pogubne posledice novega stanovanjskega zakona za nepremožne sloje. Ko je hotel v imenu hišnih posestnikov zakon zagovarjati obč. svetovalec Trnjar, je nastal silen vihar, tako da je moral policijski komisar shod razpustiti.

Iz Primorske.

Občinske volitve na Goriškem. Novi furlanski prefekt smatra menda svojo nalogo kot vrhovni uradnik v deželi vendarle z višjega vidika in mu je dobrobit prebivalstva resnično na srcu. To bi se vsekakor dalo posneti iz dejstva, da hoče odpraviti eno izmed najusodnejših napak v upravi dežele: občinske komisarije in vrniti upravo občin občanarjem. Za 14. t. m. so razpisane volitve v Sv. Križu, Biljah in Čepovanu in naslednje nedelje se vrše volitve po vrsti po drugih občinah, kjer imajo komisarija.

Uradni list priobčuje naredbo, potem katere se dolžnost zavarovanja proti brezposelnosti raztegne tudi na nove provincije.

Srednješolskim profesorjem bo s 1. julijem plača zvišana.

Tudi pri Vidmu nove jame. V jami pri Vidmu, ki je 2½ km dolga, so šli preko ločilne stene, prišli v hodnik, nato v navpičen lijak in iz tega v lepo novo jamo, polno krasnih kapnikov. Raziskavanja bodo nadaljevali.

Za naše obmejno prebivalstvo.

(Iz vprašanja na g. ministra zunanjih zadev dr. M. Ninčiča radi zahtev občine Planina.)

Gospod minister! Sedaj, ko se vrši razmejitve z Italijo, se vrše tudi pogajanja gospodarskega značaja s to državo, ki niso le splošna, temveč se nanašajo v veliki meri predvsem na naše obmejne gospodarske razmere. Usojam si tedaj Vani, g. minister, v naslednjem predložiti zahteve obmejne občine Planine:

V 10 kilometrski obmejni pas naj se pritegnejo Postojna, Bukovje, Studeno, Bel-sko in po možnosti tudi vasi Predjama in Lando radi potrebne komunikacije ter iz gospodarskih ozirov.

Dovolj naj se neoviran izvoz in uvoz poljskih pridelkov iz lastnih parcel, kakor tudi potrebnega orodja in pripomočkov za obdelavo in prevažanje pridelkov.

Dovolj naj se v tej nevtralni coni neza-carinjena prodaja in nakup vseh predmetov za lastno domačo uporabo. Transitne takse pri prenosu blaga, ki ga vozijo občani Planine kot dvolastniki iz Italije skozi občino Planine zopet v Italijo, naj se odpravijo.

Prebivalcem občine Planina naj bo dovoljeno prodajati v nevtralni coni živino brez vsake carine pod pogojem, da je bila žival vsaj 8 mesecev last prodajalca. Dovolj naj se neovirana paša v nevtralni coni ter gonja živine v svrhu oplemenitve.

Propustnice naj bi se izdajale letno od pristojnega županstva, pristojbin in koleka proste. Za dvolastnike naj bi se smatrali tudi najemniki zemljišč. Enake pravice naj bodo deležne tudi osebe, ki vozijo žito v mlin in les na žago, nadalje ljudstvo, ki obiskuje službo božjo v Planini, oziroma na Planinski gori.

Ker je planinski vodovod last občine Planina, rezervar tega vodovoda pa na italijanskem ozemlju, naj se zadeva tako uredi, da bo imelo županstvo v Planini soupravo in da bo moglo nemoteno razpolagati z vodo.

Gozdna in poljska pota naj se uporabljajo skupno. Stroški za vzdrževanja naj se plačujejo tudi skupno in sicer proporcionalno po davčni moči.

Predlaga se, naj se planinska carinarnica v toliko poveča, da bo zmožna sama pobirati carino, to pa radi tega, ker zahtevamo, da se vrši trgovski promet ter prehod živine tudi po državni cesti, ki pelje skozi Planino.

Lastnikom parcel, preko katerih se je začrtala državna meja, se je iz iskavanjem napravila velika škoda. Ta škoda naj se prizadejem povrne.

Izpolnitev teh zahtev (navedli smo iz interpelacije le nekatere) je neizmerne pomena za prebivalstvo občine Planina. Radi tega si usojam vprašati Vas g. minister: Ali ste voljni, da se zavzamete za te zahteve tako napram pristojnim ministrstvom naše kraljevine, kakor jih tudi sporočiti svojim prizadetim uradnikom z naročilom, da jih morajo pri tozadevnih pogajanjih z Italijo z vso odločnostjo zastopati in izposlovati njih priznanje?

Dušan Sernec, nar. posl.

Po svetu.

Nove tehnične naprave v italijanskem parlamentu.

V italijanski poslanski zbornici so uvedli v zadnjem času napravo, s pomočjo katere more zbornični predsednik vsak hip zavzeti jezik vsem neprijetnim opozicijskim govornikom. Treba mu je le pritisniti na gumbo in oglasi se jerihovska trobenta, ki zadušiti vsak drugi glas. Doslej te trobente niso slišala še nobena poslanska ušesa, ker se predsednik Casertano še ni dal pregovoriti, da bi jo sprožil bodisi za šalo bodisi zares (proti komunistom). Iz tega bi se dalo sklepati, da mora biti to prava peklena muzika. — V poslanski zbornici uvedejo sedaj še eno novost: oder za govornike. Zaman je posl. Salandra govoril proti, češ da bi stal oder za vladnimi klopami in bi poslanci na ta način govorili v hrbet. Takoj se je oglasil Mussolini in zakon na komisijsko klop rekel: »Mi pojdemo tjakaj.« Večina je glasovala za oder.

Spomenik za ženske, ki so v vojski padle.

V vojski je padlo 1400 Angležinj, in sicer v službi vojnega ministrstva, admiralitete in službi zračnega ministrstva. V spomin na te tihe junakinje je dala prenoviti vojvodinja York neko okno v yorški cerkvi, znano z imenom Five Sisters Windor (okno peterih sester). To okno bodo v juniju posvetili za narodni ženski spomenik.

Jubilej ženske dirigentinje.

V Ameriki je glasbenica Ema Steiner prva ženska, ki je dirigirala operni orkester. Povodom njene petdesetletnice so priredili v Metropolitanu operi v Newyorku slavnostni koncert, ki ga je jubilarinja sama dirigirala in pri katerem so jo zelo slavili.

Smrt znamenite botanikinje.

Na otoku Teneriffa je umrla gospa Lillian Gibbs, zelo znana botanikinja. Nekoč se je mudila tri mesece na otočju Fidži in je prinesla domov botanično zbirko, ki je presenetila vse poznavalce. Druga ekspedicija jo je peljala v gorovje Nizozemske Guayane in je imela tam prav tako izredne uspehe. Že pred leti je postala članica slavnega Linnejevega društva in je bila tudi članica več drugih znanstvenih društev.

Z vsemi sredstvi.

Newyorkška vlada je naznanila velike ugodnosti za one državljane, ki bodo kaj povedali o tihotapnih alkoholih: v slučaju, da bodo tiho tapci prijeti dobi oni, ki ga je ovadil, 25 odst. naložene kazni in še 25 odst. skupička iz prodaje zaplenjenega blaga.

Proti kletvini! Osrednji odbor proti kletvini v Veroni je pisal vsem državnim glavarjem, naj mu pomagajo pri nameri, da se skliče vsako leto kongres vseh držav proti kletvini. Prvi se je oglasil Hindenburg in je obljubil, da bo lepi namen na vso moč podpiral.

Gospodarstvo.

Predlog proračuna za leto 1925-1926.

Finančni minister je, kakor smo že poročali predložil parlamentu predlog proračuna za leto 1925-26.

Proračun je glede izdatkov sledeč (v oklepajih številke proračuna za 1924-25; vse v dinarjih):

1. vrhovna državna uprava 1.078.152.609 (1.385.544.765), 2. ministristvo pravde 279 milijonov 208.955 (231.429.142), 3. prosvete 749 milijonov 587.104 (579.262.942), 4. ver 115 milijonov 164.387 (105.161.923), 5. zdravja 317 milijonov 181.778 (288.042.287), 6. notranjih zadev 606.704.986 (496.322.307), 7. zunanjih zadev 227.552.209 (183.010.380), 8. financ 1.767 milijonov 192.398 (1.481.441.865), 9. vojske 2.248.259.987 (1.956.000.806), 10. za zgradbe 474.047.781 (396.757.081), 11. za promet 2.234 milijonov 578.987 (1.782.493.879), 12. za pošte 409.598.192 (364.547.165), 13. za poljedelstvo 277.201.605 (214.607.144), 14. za šume 359 milijonov 872.511 (337.965.407), 15. trgovine 91 milijonov 681.193 (80.219.528), 16. soc. politike 459.984.557 (359.243.648), 17. agrarne ref. 75.388.658 (92.551.951), 18. za ustavotvorno skupščino 642.742 (370.978), 19. rezervni krediti 140.000.000 (120.000.000) — skupaj torej izdatki 11.910 milijonov dinarjev.

Dohodki po proračunu 1925-26 bi znašali 11.910 milijonov dinarjev in sicer (v oklepajih številke proračuna 1924-25; vse v milijonih dinarjev):

Carine 1690 (1689), trošarine in takse 1810 (1562), monopoli 2.468.05 (2.336.05), dobiček na denarju 163 (12), davek na poslovni promet 225.1 (200), prometne ustanove 2.468.85 (2.088.69), poštne hranilnice 15 (9.742), invalidski davek 140 (50.15), izredni pribitek (500 odst in 30 odst.) 500 (500), komorski davek 70 (2), državna posestva 235 (176.342), neposredni davki 910 (619.2), državno gospodarstvo 1.120 (?), razni dohodki 101 (?).

Pavel Cvenkel:

Položaj lesne trgovine.

V vseh lesnoeksplozivnih pokrajinah oz. državah se stanje lesne trgovine dnevno zboljšuje, le naša lesna trgovina je v stagnaciji, ki se je zadnji teden še celo izdatno poslabšala. Uspešna konkurenca, katero smo vodili z malimi izjemami vse do danes, do zadnjega dviga dinarja — z vsemi lesnoeksplozivnimi državami, posebno pa z Avstrijo, nam je danes vsled visoke vrednosti dinarja, vsled jadranjskega tarifa, ki ga uživajo tuje države, vsled ugodnih železniških zvez, stabilne valute, vsled

prvovrstno izdelanega in obdelanega blaga zopet onemogočena. Krivda je na strani vlade, krivda je pa tudi na strani producentov samih.

Ze skoro leto dni pričakujemo znižanje železniškega tarifa, vse na vladi nahajajoče stranke so nam to sveto obljubile, a do danes še vedno ne plačujemo proge Trst, katera je za nas vitalnega pomena, po neznižanem tarifu. Ko je v letu 1922 in 1923 naš dinar padal, je poviševala železnica svoj tarif skoraj mesečno. Ko je bil dinar v Curihu 4.80 smo plačali taisti tarif, kakor ga plačujemo danes, ko je dinar 8.60 v Curihu. Železniški tarif se mora znižati in to vrednosti dinarja primerno in sicer prej ko mogoče. Davčni vijak pa pritiska na vse lesne trgovce, ne oziraje se na slabo nevdružno stanje lesne trgovine.

Krivda pa zadene tudi naše lesne producente in trgovce, posebno male, ker ne izdelujejo in nočejo izdelovati ostrorobega, paralelnega blaga, katerega zahtevajo danes vsa svetovna tržišča. Nikdar se ne ravna kupec po producentu, ampak producent mora vsikdar upoštevati zahteve kupca!

Zavejmo se pravi čas naših zmot in jih pravočasno popravimo, kajti Rusija, največja dobaviteljica svetovnih tržišč, zopet vstaja in ona bode diktirala in nadvladala nas vse ostale s svojimi pošiljavami. Oči vseh lesnoeksplozivnih držav so uprte na Rusijo in vse njih lesne trdnice kakor tudi državniki delajo na obrambo in zaščito njih lastne lesne trgovine.

Pri trgovini trdega lesa smo vsled nenadnega dviga dinarja utrpeli naravnost ogromno škodo. Do jeseni lanskega leta je prevladoval na vseh svetovnih tržiščih naš slavonski hrast in naša jugoslovanska bukev. Vsi intenzivni napori Češke, Poljske in Romunije z do skrajnosti znižanimi cenami, toda z manj vredno kakovostjo lastnega blaga izpodrinili naš slavonski hrast in našo bukev iz svetovnih tržišč, so bili zastoj. Nenadni dvig dinarja prošle jeseni pa je zadal našemu trdemu lesu smrtni udarec. Naši dosedanj kupci in odjemalci so zapustili naš trg in krili svoj nakup v Češki, Poljski in Romuniji. Vsi ti naši stari odjemalci, ki so bili vsled nenadnega dviga dinarja prisiljeni, da krijejo svoje zahteve drugod in sicer z manj vrednim blagom pa priznavajo danes, da kakovost te vrste blaga, nakupljenega v gorah imenovanih državah daleč ne odgovarja kakovosti slavonskega hrasta in naše bukke in to nas navdaja z upanjem, da v kratkem zavzamemo zopet ono mesto na svetovnih tržiščih, katero smo posedovali do lanske jeseni.

Kriza, v kateri se nahajamo, je morala priti. Vsaka kriza pa zahteva žrtve. Med vojno in po vojni nastali trgovci polagoma izginjajo, nastane samo vprašanje, koliko pravih lesnih

trgovcev bode prebolelo oz. vzdržalo to zdravljenje. Resnica pa je, da se naš trg ozdravlja in čimprej se bode to zgodilo, tem bolje bode za nas vse.

* * *

Živinski sejm v Ljubljani. Na včerajšnji sejm so prignali 288 konj, 2 žrebeti, 49 volov, 36 krav, 13 telet in 561 prešičko za rejo. Prodali so 62 konj, 22 volov, 16 krav, 10 telet in 402 prešička. Cene so bile sledeče: Konji po kvaliteti od 10-20 tisoč Din par, prve vrste volji po 10 Din kilo žive teže, druge vrste 9 Din, tretje vrste po 8 Din. Debele krave 7-9 Din, klobasice 3.50-5.50 Din. Teleta po 12.50-14 Din. Prešički od 90-200 Din po velikosti in kakovosti.

Finančni zakon 1925-26. Predlogu proračuna je priložen tudi finančni zakon. Med drugimi določili prinaša finančni zakon, kakor poroča belgrajska »Politika«, tudi sledeč člen:

»Stopnja zemljišnega davka v Sloveniji in Dalmaciji se določa brez kateregakoli popusta z 20 odst. od davčne osnove, ki se dvigne na štirikratni katastrski čisti dohodek. Na osnovo tako odmerjenega davka se bo plačevalo še 150 odst. edinstvenega državnega pribitka.« — Važen je sledeči člen: »Davčna obveznost plačanja dohodnine obsega osebe, katerih letni dohodek presega 1200 dinarjev. Izjemno za leto 1925 se oproste plačevanja dohodnine oni davčni obvezanci, katerih dohodek ne presega 5000 Din.« O odredbi finančnega zakona bomo še poročali.

Še nekaj določb iz finančnega zakona. Člen 28. pooblašča finančnega ministra, da more zaradi reguliranja državnih obveznosti iz prejšnjih let izdati državne bone s 6 odst. obrestmi, končni rok izplačila — 2 leti, za skupno vsoto 150 milijonov dinarjev. — Člen 108. pooblašča ministra za promet, da izvrši izplačila obveznosti iz prejšnjih let v gotovini ali v bonih, plačljivih v mesečnih obrokih z rokom do 3 let v znesku 300 milijonov Din.

Odprava konkurza. Konkurs, razglašen o imovini Katarine Vindiš, gostilničarke v Dražencih pri Ptuj, je odpravljen, ker ni kritja za stroške postopanja.

Potrjena poravnava. Potrjuje se poravnava, sklenjena med dolžnikom Francetom Zevnikom, posestnikom in trgovcem v Smarjeti, in njegovimi upniki za plačilo 55 odst. celotnih terjatev od dne 1. septembra 1925.

Obšni zbori. Ljudska tiskarna d. d. v Ljubljani 14. junija 1925. — Opekarna »Emona« d. d. v Ljubljani dne 16. junija 1925.

Belgrajska trgovska zbornica o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Dne 1. in 2. t. m. se je vršila, kakor smo že poročali, plenarna seja belgrajske trgovske zbornice. Zbornica je sklenila, protestirati proti novim davčnim obremenitvam, uvedenim z dvanaestimi in zahteva energično varčevanje v državnih iz-

datkih, ker se nahajajo v proračunu luksuzni izdatki, ki se jih da z lahkoto črtati. Vsakoletnemu povečevanju davkov naj se napravi konec! Tako prodira vedno bolj v širše kroge spoznanje kako napačen je sedanji kurz v finančni politiki.

Českoslovaška zunanja trgovina. V mesecu aprilu t. l. je Českoslovaška uvozila za 1274 milijonov Kč blaga, izvozila pa kakor smo že poročali, za 1477 milijonov Kč. V prvih štirih mesecih t. l. je znašal uvoz 5.462 milijonov Kč, izvoz pa 6207 milijonov Kč. — Iz Jugoslavije je Českoslovaška uvozila v aprilu za 46 milijonov Kč, kar pomeni 3.6 odst. vsega českoslovaškega izvoza medtem ko je v mesecu aprilu lani znašal uvoz v Českoslovaško iz Jugoslavije samo 26 milijonov Kč ali 2.1 odst. vsega českoslovaškega izvoza.

Produkcija premoga v Českoslovaški. V prvem tromesečju t. l. je Českoslovaška producirala 3.062.000 ton črnega ter 4.670.000 ton rjavega premoga in 453.000 ton koksa. Uvoženih je bilo 315.000 ton črnega, 716.000 ton rjavega premoga ter 43.000 ton koksa. Izvoz je znašal 354.000 ton črnega in 716.000 ton rjavega premoga in 94.000 koksa.

Koliko delavcev in uradnikov zaposlujejo českoslovaške železnice? Po najnovejših podatkih zaposlujejo českoslovaške državne in privatne železnice 165.000 oseb. Dolžina prog državnih železnic je 13.216 km.

Premogovno gospodarstvo na Ogrskem. V prvih 3 mesecih t. l. je znašala produkcija premoga na Ogrskem 1.604.000 ton, uvoz pa 243.000 ton.

Sladkorna pesa v Evropi. F. O. Licht objavlja cenitev površine posajene v Evropi s sladkorno peso. Pa dosega 2.049.000 ha v celih Evropi napram 2.078.000 ha v pretekli kampanji. — Iz Prage poročajo, da je stanje sladkorne pese v celih Českoslovaški kakor tudi v Nemčiji zelo dobro.

BORZA.

Dne 2. junija 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.4232-2.4532 (2.3516-2.3916), London 292.05-295.05 (280.60-293.60), New York 59.82-60.62 (59.13-60.23), Pariz 299-304, Praga 1.78-1.80 (1.7750-1.7990), Dunaj 8.45-8.57 (8.4150 do 8.5350), Curih 11.6550-11.7550 (11.57-11.67), Amsterdam 23.90-24.20.

Curih. Belgrad 8.60 (8.60), Pošta 0.007280 (0.007270), Berlin 1.2260 (1.23), Italija 20.95 (20.45), London 25.0850 (25.1050), New York 516 (516.50), Pariz 25.65 (25.6250), Praga 15.3250 (15.3250), Dunaj 72.80, Bukarešt 2.45 (2.45), Sofija 3.70 (3.70).

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 62.50 (bl.), Celjska posoj. zaklj. 200, Ljublj. kreditna 225 do 250, Merkantilna 104-110, Praštediona 800-805, Kreditni zavod 185-195, Strojne tovarne 134 bl., Trbovlje 375 bl., Vevče 100-113, Stavbna družba 265-280, 4 in pol odstot. zastavni listi 20 den., 4 in pol odstot. kom. zadolžnice 20 den.

Žalostno znamenje današnjega časa je, da je postalo celo izpolnjevanje najvažnejših higijenskih pravil denarno vprašanje. Mnogi si zato ne čistijo pravilno ust in zob, ker so zobni praški in čistila neizmerno draga. Vendar imamo izredno učinkovito in jako ceno melodo, po kateri ostanejo usta vedno sveža in zobje zdravi: zadostuje kozarec tople vode, v katero smo kanili nekaj kapljic zobne vode Odol, da desinficiramo usta na osvežujoč način. Odol ima to lastnost, da vleze v vse kotičke in gubice, ki so sicer zobnim krtačicam nedostopne, in učinkuje še dolgo po uporabi na gnilobne procese v ustih. V tem posebnem učinkovanju nadkriljuje Odol vsako zobno čistilo in vsak zobni prašek. Odol je jako koncentriran in zato pri njem mnogo prihranimo.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Vest je bila presenetljiva. Obadva, Unwin in Harrison sta bila zastopnika velikih bančnih družb, in Daylight je vedel, ako pade trdka Grimshaw in Hodgkins, da bi to potegnilo za seboj več drugih bankrotov in povzročilo vihar resnih dimenzij. Daylight pa se je nasmejljal, zmalaj z glavino in oponašal stereotipni pisarniški način glasu, ko je rekel:

»Gospica Mason, bodite tako prijazni in povejte gosp. Heganu, da se ne da nič napraviti in naj obesi telefon nazaj na njegovo mesto.«

»Ampak tega vendar ne morete storiti,« je prosila.

»Pazite na me,« je odgovoril silno.

»Elam!«

»Recite še enkrat!« je vzkliknil. »Recite še enkrat in cel tucat Grimshawov in Hodgkinsov gre lahko rakom žvižgat!«

Ujel jo je za roko in jo pritegnil k sebi. »Hegan naj čaka, dokler se ne naveliča. Na tak dan, kakor je današnji, ne moreva izgubljati niti sekunde zanj. On ljubi samo knjige in druge take reči, jaz pa držim v rokah živo resnično žensko, ki me ljubi ves čas, ko breca preko ojnice.«

Triindvajseto poglavje.

»Vaš boj, ki ste ga bili, mi je nekoliko poznan,« je ugovarjala Deda. »Ako vse po-

pustite sedaj, bo uničeno vse delo, ki ste ga izvršili, sploh vse.«

Daylight je bil zakrknjen. Zmajeval je z glavino in se smehljaj mučče.

»Nič ne bo uničeno, Deda, nič. Vi ne poznate te igre. Vrš se na papirju. Ali ne vidite? Kje pa je zlato, ki sem ga v Klonduku izkopal? Ej, v dvajsetdolarskih zlatih, v zlatih urah, v poročnih prstanih. Naj se zgodi z menoj, kar se hoče, dvajsetdolarski zlati, zlate ure, poročni prstani ostanejo. Recimo, da bi sedaj na mestu umrl. To ne bi niti najmanj učinkovalo na zlato. Prav tako je s tem sedanjim položajem. Vse, kar imam, je papir. Imam papir za tisoče oralov zemlje. Dobro. Sežgite papir in sežgite mene z njim vred. Zemlja ostane, drečje raste iz nje, hiše stoje na nji, električni vozovi lahko tečejo po nji. Na papirju se vrši kupčija. Ako izgubim papir ali izgubim življenje, je vseeno, to ne izpremeni niti zrna peska na vsej tej zemlji in ne zgane niti ene travnate bilke v stran.«

Izgubljeno ne bo prav nič — niti en kol tam pri ladjenicah, niti en železniški žrebelj, niti ena unča pare iz železniškega prevoznega ladja. Poulična železnica bo vozila dalje, ako imam jaz papir v roki ali kdo drugi. Pritok se je obrnil proti Oklandu. Ljudje pričenjajo vreti vanj. Mi zopet prodajamo parcele za hiše. Ta dotok se ne da ustaviti. Naj se zgodi, kar hoče, meni ali papirju, tistih tristo tisoč ljudi prihaja vseno. In tam bo dosti voz, ki jih bo-

do prevažali, in hiš, ki jih sprejmejo vase, in dobra voda, da jo bodo pili, pa električna, ki jim bo dajala luč, in vse ostalo.«

Ob tem času je dospel Hegan v avtomobilu. Ropot se je čul skozi odprto okno in videla sta ga, kako se je ustavil ob velikem rudečem avtu. V vozu sta bila Unwin in Harrison, Jones pa je sedel pri soferju.

»Hegana sprejemem,« je dejal Daylight Dedi. »Drugih mi ni treba. Lahko čakajo v avtu.«

»Ali je pijan?« je Hegan zašepetal Dedi pri vratih.

Odkimala je z glavino in mu pokazala noter.

»Dobro jutro, Larry,« ga je pozdravil Daylight. »Sedite in se odpočite. Kakor je videti, ste gotovo razburjeni.«

»Res sem,« je osorno odgovoril Irec. »Grimshaw in Hodgkins propadeta, ako se hitro kaj ne ukrene zanje. Kako to, da niste prišli v pisarno? Kaj nameravate storiti glede tega?«

»Prav nič,« je Daylight lenobno zategoval. »Razen, da jih pustim propasti bi dejal — «

»Ampak — «

Z Grimshawom in Hodgkinom nisem imel nobenih kupčij, jim ne dolgujem nič. Povrh vsega sem tudi jaz na tem, da propadam. Poglejte, Larry, dobro me poznate. Dobro veste, kadar kaj sklenem, da tisto tudi resno mislim. No, in jaz sem sklenil. Sit sem cele igre. Popustim vse skupaj ta-

ko hitro, kakor le morem in potem je najhitrejša pot.«

Hegan je strmel v svojega šefa, nato pa so se mu od groze prevzete oči obrnile do Dede, ki je sočutno prikimala.

Pustite, naj vse propade, Larry,« je Daylight nadaljeval. »Gledati morate samo, da očuvate sebe in vse naše prijatelje. Sedaj me pa poslušajte, ko vam povem, kaj imate storiti. Vse je v dobrem stanju, da se to lahko stori. Nikdo ne sme biti prizadet. Vsakdo, ki mi je stal ob strani, mora priti skozi brez vsake škode. Vse zaostale mezde in plače se morajo točno izplačati. Ves denar, ki sem ga iztisnil iz vodovodne družbe, pouličnih železnic, prevoznih ladij, se mora potisniti nazaj. In vi sami tudi ne smete trpeti nobene škode. Vsaka družba, od katere imate delnice, pride skozi — «

»Vi ste nor, Daylight!« je vzkliknil mali odvetnik. »Vse to je samo blazno čevkanje. Kaj pa je z vami? Pa vendar niste povzili kakov strup ali kaj drugega?«

»To je, da sem ga,« je Daylight smeje odvrnil. »In sedaj ga izkašljujem. Naveličal sem se mestnega življenja pa igranja s kupčijo. Odhajam na solnce, na deželo, zeleno travo. In Deda tukaj gre z menoj. Tako imate prvi priložnost, da mi čestitate.«

»Čestitati — vraga!« je izbruhnil Hegan. »Take gluposti ne morem prevzeti ne svoje rame.«

Poravnajte naročnino!

Zagreb. Hrv. eskomptna 106—107, Kreditna, Zagreb 105—108, Hipotekarna, 59.50—60, Jugobanka 100—101, Prašedion 800—810, Slavenska 70 do 71, Ljubljanska kreditna 252—265, Eksploatacije 32—38, Sečerana 540—560, Gutman 380, Slavonija 43—44, Trbovlje 367.50—370.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi in jelovi hlodi, od 25 cm prem. napr., 4 m dolž, fco naklad. post. 260 (den.), brzajavni kostanjevi drogi, 6 m dolž, 25 cm deb., fco meja 400 (den.), smrekove in jelove deske, 20, 25, 30, 40 in 50 mm, fco meja 6 vag. zaklj. 580, Čreslo, suho, v ovogh, fco nakl. post. 42 (bl.). Žito in polj. pridelki: pšenica Rosafé, 80 kg, rinf., prompt., par. Ljubljana 470 (bl.), pšenica avstralska, rinf., prompt., par. Ljubljana 465 (bl.), pšenica Hard Winter 2, rinf., prompt., par. Ljubljana 470 (bl.), otrobi pšenični drob., par. Ljubljana 215 (bl.), oves, makedonski, orig., par. Ljubljana 355 (bl.).

Cerkveni vestnik.

Nočni častilci presv. R. Telesa imajo v noči od četrta (danes) na petek v stolnici molitveno uro. Molila se bo 27. ura (za binkošni praznik).

CERKVENI KONCERT
»GLASBENE MATICE«.

CETRTEK, dne 4. junija ob 8. uri zvečer v Frančiškanski cerkvi

CESAR FRANCK: »BLAGRI«.

Vstopnice od 25 Din navzdol v Matični knjižarni.

Novi vozni red.

V noči od 4. na 5. junij t. l. ob 24. uri stopi na vseh progah drž. železnice novi vozni red v večjavo. Najvažnejše zveze odn. spremembe so: Med Ljubljano in Belgradom vozita v vsaki smeri dva brzovlaka. Dnevni prvi vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 8. uri 36 minut ter prihaja v Belgrad ob 22. uri; v obratni smeri odhaja iz Belgrada ob 7. uri 40 minut ter prihaja v Ljubljano ob 21. uri 32 minut. Ta brzovlak vozi od odn. do Monakovega preko Jesenic—Beljaka in ima sledeče direktne zveze: Belgrad—Berlin, Belgrad—Monakovo, Zagreb—Celovec, Belgrad—Milan in Bukarešt—Trst. V Ljubljani ima ta brzovlak zvezo na brzovlak, ki odhaja iz Trsta ob 1. uri in prihaja v Ljubljano ob 7. uri 25 minut in v obratni smeri na brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 22. uri 45 minut ter prihaja v Trst ob 4. uri zjutraj. V Trstu ima ta vlak direktno zvezo v odn. iz Pariza. V medsebojnem prometu posaj proge Ljubljana gl. kol.—Rakek velja pri teh dveh brzovlakih znižati tarif po cenah za potniške vlake. Nočni brzovlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 17. uri ter prihaja v Belgrad ob 7. uri 25 minut in v obratni smeri odhaja iz Belgrada ob 20. uri 10 minut ter prihaja v Ljubljano ob 11. uri 6 minut. Ta brzovlak ima poleg direktnih osebnih vozov in spalnega voza Belgrad—Ljubljana še sledeče direktne zveze: Belgrad—Bistrica Boh. jez., Belgrad—Trst in Zagreb gl. kol.—Beljak. Med Mariborom in Belgradom vozi en par brzovlakov, in sicer odhaja iz Maribora gl. kol. ob 14. uri 10 minut ter prihaja v Belgrad ob 6. uri 40 min. in v obratni smeri odhaja iz Belgrada ob 22. uri 5 minut ter prihaja v Maribor gl. kol. ob 14. uri 34 min. Ta brzovlak ima sledeče direktne zveze: Belgrad—Dunaj, Belgrad—Rog. Slatina, Zagreb—Praga in Zagreb—Dunaj. — Simplon Orient ekspresna vlaka Pariz—Carigrad vozita še nadalje preko Trsta—Ljubljane—Zagreba—Belgrada in Sofije. V smeri proti Carigradu odhaja iz Ljubljane ob 2. uri 12 minut in v smeri proti Parizu odhaja iz Ljubljane ob 3. uri 28 minut. — Ostali mednarodni brzovlaki, kakor Dunaj—Trst, Praga—Trst, Budimpešta—Trst in Monakovo—Trst so ostali več ali manj neizpremenjeni. — Vozni red lokalnih potniških vlakov se v bistvu ni veliko izpremenil. Pre-

ložili so se le posamezni vlaki, največ iz prometno-tehničnih ozir, in sicer: Na progi Ljubljana—Maribor odhaja jutranji iz Maribora 30 minut kasneje, vsled česar so se za istotoliko spremenili tudi jutranji vlaki iz priključnih prog, kakor iz Slov. Bistrice mesto, Zreč, Rogatec, Velenja in Zagreba. Večerni vlak iz Ljubljane (ob 18. uri 40 minut) odhaja za 50 minut prej in ravno tako večerni vlak iz Maribora (ob 18. uri 55 minut) za 50 minut prej. Nočni potniški vlak iz Ljubljane proti Mariboru odhaja za 40 minut prej, t. j. ob 23. uri 15 minut in iz Maribora proti Ljubljani za 30 minut prej, t. j. ob 23. uri. Na progi Ljubljana—Rakek vozi po novem voznom redu en vlak več, t. j. oni, ki posreduje direktno zvezo z dnevnim belgrajskim brzovlakom v Pariz; odhod iz Ljubljane ob 22. uri 45 minut. — Na gorenski progi odhaja popoldanski vlak (ob 15. uri 10 minut) za 20 minut prej, večerni vlak prihaja v Ljubljano za 45 minut prej, t. j. ob 21. uri 5 minut. Nedeljski izletniški vlak odhaja iz Ljubljane za 37 minut kasneje, t. j. ob 5. uri 22 minut in prihaja zvečer v Ljubljano za eno uro prej, t. j. ob 22. uri 20 minut. — Na dolenski progi vozita mesto dosedanjih nočnih vlakov, pospešena potniška vlaka, ki imata v Karlovcu zvezo na odn. od brzih vlakov proti odn. od Sušaka; odhod iz Ljubljane ob 23. uri, prihod v Sušak ob 9. uri 1 minuto, odhod iz Sušaka ob 20. uri 36 minut, prihod v Ljubljano ob 5. uri 10 minut. Pri temv laku se nahaja direktni voz I., II. in III. razreda iz Monakovega v Sušak. V Ljubljani gl. kol. prihaja ta direktni voz iz Jesenic s potniškim vlakom ob 6. uri 43 minut. V Jesenicah ima zvezo na brzovlaka, ki vozita od Monakovega do Trsta. — Na progi Celje—Dravograd Meža prihaja jutranji vlak v Celje za 37 minut kasneje, t. j. ob 7. uri 7 minut. Na progi Maribor—Prevalje odhaja popoldanski vlak iz Maribora za 1 uro 18 minut prej, t. j. ob 13. uri 42 minut in večerni vlak za 58 minut prej, t. j. ob 18. uri 12 minut. — Na progi Ormož—Murska Sobota vozijo trije pari vlakov. Prvi odhaja iz Ormoža ob 8. uri 30 minut z zvezo iz Maribora (ob 5. uri 25 minut), drugi ob 10. uri 35 minut z zvezo iz Ljubljane (ob 5. uri 27 minut) in iz Maribora (ob 8. uri 27 minut) in tretji ob 17. uri 42 minut z zvezo iz Ljubljane (ob 12. uri 10 minut) in iz Maribora (ob 15. uri 27 minut). Prihodi v Ormož ob 8. uri 1 minuta z zvezo v Ljubljano ob 15. uri 54 minut z zvezo v Ljubljano (ob 21. uri 14. uri) in Maribor (ob 10. uri 2 minuti), 22 minut in Maribor (ob 18. uri), ter ob 20. uri 20 minut z zvezo v Ljubljano (ob 3. uri 5 minut) in Maribor (ob 23. uri 22 minut). Na progi Ljutomer—Radgona vozijo trije pari vlakov z zvezo na vlake proge Ormož—Hodoš. Vsled tega se ukine z upeljavo novega voznega reda promet vlakov iz Maribora preko Špilja in Radgona. Pri vseh ostalih vlakih so le delne in brezpomembne spremembe. Popolni vozni redi so razvidni iz stenskih voznih redov, ki se dobe tudi v nakup na vseh postajah. Cena za en izvod stenskega voznega reda Ljubljanskega ravnateljstva (na dveh listih) je 20 Din.

Izpred porotnega sodišča

LJUBLJANA.

POZIGALEC.

Pri večerajni poroti je nastopil kot glavni obtoženec Anton Sitar, po domače »Petrovčev«, iz Zgornjih Dupelj, zidar v Nošah. Kot soobtoženca pa sta obtožena France Boncelj, posestnik in gostilničar v Mošnjah in pa njegova žena Marija Boncelj. Sitar je obtožen, da je dne 2. decembra okrog 4 zjutraj polil pri posestniku Valjavcu v Mošnjah mrvo z bencinom in jo nato zažgal. Dne 12. decembra okoli 8. ure zvečer pa je podnetil deteljo na kozolec Marije Odar. Valjavcu je vse pogorelo in ima okrog 95.000 Din škoda. Toliko so namreč cenili njegovo premoženje. K sreči je opazila ogenj neka ženska, ki jih je sklicala po konci in to ravno v zadnjem času, tako, da so se Valjavčevi v zadnjem trenutku še rešili. Sitar, že bolj prileten, je priznal, da je res polil pri Valjavcu seno z bencinom in je vrgel vanj gorečo svečo. Trdi pa trdovratno, da sta ga k temu pregovorila zakonska Bonceljeva. Ona mu je tudi dala bencin, dve sveči in užgalice. To se je zgodilo dne 2. decembra okoli 4 zjutraj. Sitar pravi: Boncelj mi je obljubil 5000 kron. Dajali so mi tudi pijačo, toda denarja še nisem dobil. Čez par dni nato mi je dala ona na ra-

čun 1000 kron. Bonceljeva odločno zanikata, da sta Sitarja nagovarjala k požigu in tudi trdita, da mu nista ničesa dala. Valjavec je že takrat takoj osu-mil Boncelja kot sokrivca, posebno ker so si bili sovražni in so se tudi že tožarili med sabo. Ona dva pa kljub jasnemu priznanju Sitarja krivdo odločno zanikata. Ona je priznala, da je Sitarju sicer res dala 800 kron, toda ne za to, da bi podnetil pri sosedu, marveč za to, ker ji je obljubil, da bo spravil moža, ki je bil takrat že v preiskovalnem zaporu, domov. Sitar je tudi nekaj preje zažgal včovi Odrovi kozolec. Pravijo, da se je pri vdovi ženil, in ker ga ni marala, ji je zažgal kozolec. Mož prizna požig kozolca, zanika pa da bi bil ženo snubil. Bonceljeva tudi trdi, da je prišel k njej tisti dan nek velik, neznan, čedno oblečen človek in jo je prosil prenočišča. Ona pa mu je nasvelovala, naj gre k Valjavcu, kjer imajo dosti sena. Valjavec zaslisan kot priča pripoveduje, da je spala družina v prvem nadstropju, ko je prišla trkat na vrata neka stara ženica, ki je služila preje za dekljo. Ženo in otroke je spravil mož v zadnjem času še skozi hodnik, sami pa je skočil nato skozi okno. Pogorelo mu je 32 m dolgo ostrešje, kjer je imel razno krmo za živino, katero mu je rešil oče. Zavaroval se je eno leto pred požarom. Cenili so mu takrat posestvo in pa trgovino, ki jo je imel v pritličju, na 95.000 Din. Dobil pa je od zavarovalnice banke »Slavije« 39.000 Din, ker so iz trgovine precej blaga rešili. Ljudje pa so mu dali les in sosedje so mu pomagali voziti in delati. On ni osu-mil nikogar, glede Sitarja pa pravi, da ga preje še poznal ni. Sosedna hiša je oddaljena od njegove kakih 10 korakov, in le požarne brambе, ki so bile takoj na mestu, so ubranile, da se ni požar razširil po soseski. Glede obtoženega Sitarja sta izjavila sodna zdravnik dr. Götzl in dr. Robida, da je mož res malo slaboumen in je bil že v več bolnišnicah. Z ozirom na to izjavo je sklenil senat, da se razprava preloži v svrhu dobave bolniških spričeval in pa da se ugotovi, če je obtoženec oče res umrl v umobolnici.

NOVO MESTO.

ROPARSKI NAPAD V BRSLJINU PRI NOVEM MESTU.

Dne 2. junija je stal pred novomeško poroto Franc Glavič (Majnarijev), posestnika sin iz Ka-

menc. fara Prečna, rojen 1899. Dne 17. okt. 1924 zjutraj je šel na novomeški kolodvor posestnik Alojzij Potočar iz Potočarske vasi (poleg Kamenc), namenjen v Karlovec na semenj. Z njim je šel 62-letni Janez Belc. Hodila sta večkrat skupaj po kupčijah. Ko sta prišla do vasi Brsljin v bližino Lan-gerjeve graščine, je Bele šel na stran. Potočar je šel nekoliko naprej, kar sta stopila izza žive meje preden dva moža; večji je bil s sajami namazan in s tulom pokrit. Manjši mu je nastavil na prsi puško, večji pa revolver in sta zahtevala denar. Potočar je denar tajil, a roparja sta mu zagrozila, da ga ustrelita. Preden se je Potočar dobro zave-del, mu je večji napadalec izpulil listnico z 8700 Din gotovine. V strahu, da ga ne postrelita, je sko-čil Potočar preko ceste in se skril za kupom gra-moza. Roparja sta ustrelila parkrat za njim, a ga nista zadela, ker je bila še tema in megleno. Ko je Potočar začel klicati na pomoč, je prišel Bele, a sta ga roparja prisilila, da je dvignil roki, ga pre-iskala in nato spustila, ker nista nič dobila.

Napadena sicer nista spoznala napadalcev, a vse je govorilo za to, da je moral vsaj eden biti domačin in vedeti, kdaj in po kakšni poti je šel Potočar. Poizvedbe so dognale, da je moral biti pri ropu udeležen obtoženec Glavič. Glavič je namreč spraveval en mesec pred napadom Potočarjeve otroke, kdaj bo šel oče na sejem in kmalu nato nagovarjal vinjen nekega fanta, naj mu pomaga napasti in oropati nekega trgovca. Tudi je tistemu fantu naročil dan, kdaj naj pride, da bosta napad izvršila. Povabljeni se pa v zadevo ni podal. Nagovarjal je potem k ropu tudi Ivana Kodriča iz Prečne, ki je pa tudi odklonil sodelovanje. Fant, ki je bil že kaznovan, je zapravljen, nasilen in brezbržen; ima brata, ki je bil v ječi radi uboja (obsojen na 5 let). Obtoženec je v preiskavi vse tajil, potem priznal, da je za rop vedel, a so ga izvršili drugi. Pri tem je izdal drugega krivca, ki je skoro gotovo znani tat Milotič, ki pa je pobjegnil. —Obsojen je bil na 5 let težke ječe.

Poizvedovanja.

Izgubila se je v nedeljo popoldne od drž. bolnice do žel. kurilnice srebrna zapestnica. Pošten najditelj se prosi, da jo odda na naslov: Tom-šič, Dunajska cesta, baraka 65.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežuto vest, da je naš srčnoljubljeni sin, ozir. brat, stric itd., gospod

Stanko Gabršek

uradnik pri »Državni borzi dela« v Mariboru,

dne 3. junija 1925 po daljšem bolehanju kot posledici šest-letnega ruskega ujetništva v svetovni vojni mirno v Gospodu zaspal na Golniku.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 5. ju-nija 1925 ob 9. uri dopoldne na pokopališču v Križah pri Trziču na Gorenjskem.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Dragemu pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 3. junija 1925.

Fran Gabršek, višji šolski nadzornik v p., oče. Vladko, finančni uradnik, brat. Vida, Zlatka, Ljudmila, učiteljice, sestre in ostali sorodniki.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Naj-manjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamkol

Gospodična

občinska tajnica, z dobrim spričevalom, na deželi, išče službo kot pisarniška moč, kjerkoli bi bilo. Cenj. po-nudbe je poslati na upravo lista pod šifro: »Občinska tajnica« štev. 3627.

Službo kontoristinja ali blagajničarke

Išče gospodična, večša slov., nemškega in italijan. jezika. — Ponudbe na upravo pod: »Korespondentinja« št. 3646.

SPREJME se več dobro izvežbanih

krojaških pomočnikov
za konfekcijsko delo. Samostojni kroj. mojstri dobe proti garanciji delo na dom. Vprašati na Emonski cesti št. 8, I. nadstropje: Konfekcijska tovarna Fran Derenda in Komp., Ljubljana. 3503

POHIŠTVO

popolnoma novo, iz trdega lesa, se po izredno nizki ceni proda. — Naslov pove uprava lista pod št. 3667.

JEŽICE

suhe, se kupijo v vsaki množini. — Ponudbe s ceno pod »JEŽICE« štev. 3668 na upravo »Slovenca«.

HIŠA z drugimi poslopi in zemljiščem, v Zavodni, prej »Pri čolničkih« pri Celju, se proda. Stano-vanje takoj na razpolago. — Naslov: V. KRAUS — ZA-VODNA. 3669

Kratek klavir

dobro ohranjen, ceno napro-daj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3672.

Prostorna DELAVNICA

prilagodljiva tudi za skladišče (magacin), se da takoj v najem. — Več se izve pri g. CERAR, hišnici v Gospodski ulici št. 10. 3666

Mesečna soba

opremljena, se odda solid. gospodu z lastnim perilom za 15. junij 1925. Vpogled od 12—15 ure. — Gosposka ulica 10/I, od zadaj. 3670

PRISTNA

DOMAČA MAST

se dobi po 25 Din kg, dok-ler traja zaloga, na stojnici v šolskem drevoredu pri Franc Lavtičarju. 3665

NAMEŠČENJE

vseh strokov v Sloveniji. Hrvatski in drugod morete dobiti v najkrajšem času, ako se takoj pismeno obr-nate na: Oglasno-Namješ-čeni odsek DELTA STAN, Zagreb, Illica 7. 3660

Išče se izprašana in vestna

bolničarka

za bolnico s 6 posteljami. Pismene ponudbe naj se po-šljejo do 15. junija 1925 na BRATOVSKO SKLADNICO v ZAGORJU ob Savi.

PERICA

se priporoča za pranje in ribanje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3643.

Zobotehnik

išče mesta nastanitve za otvoritev zobnega ateljeja, po možnosti s pripadajočim stanovanjem v kakem mestu ali trgu Slovenije. Vpraša-nja in pojasnila se prosi nasloviti na upravo lista pod šifro: »Zobotehnik«.

NOV ŠTEDILNIK

(desni, obzidni) — naprodaj. Naslov v upravi pod 3662.

KLAVIR NAPRODAJ

po nizki ceni pri Jarmanu, Gradišče 14. 3664

Dobro ohranjen

OTROŠKI VOZIČEK

in kočara naprodaj. — Po-ljanska cesta 20/III, desno.

Drugo košnjo odstopim

kot plačilo dotičnemu, ki mi oskrbi prvo košnjo in spravi seno v šupo. Sveta je ca. 3½ orala v bližini dolens-kega kolodvora v Ljubljani. Travniki so prvovrstni. — Oglasi na: K. CEC, »Jugo-slovanska tiskarna«. 3658

Otroški vozički

sportni in luk-susni po najnižji ceni in največja zaloga. Prodaja na obroke, ceniki franko. **Tribuna** F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Kam garn in štof

za moške obleke

velika izbira in nizke cene

R. Miklauc 'Pri Škofu', Ljubljana

Naznanjam, da sem OTVORIL

NOTARSKO PISARNO

v LJUBLJANI, Sodna ulica št. 11.

Notar KARL PLEIWEISS.

Odgovorni urednik: Viktor Cenčič.

Radi nakupa manjšega voza je naprodaj po nizki ceni

Cadillac-AUTO

tipe 55, za sedem oseb,

v prav dobrem stanju. Informacije pri A. A. BAKER in Komp., Ljubljana 7.

Močno potrjeni obveščamo vse sorodnike in znance, da se je naš ljubi in dobri sin, brat, stric,

Anton Babič

previden s tolažili sv. vere, preselil v več-nost. Ohranite mu blag spomin!

Bruhanja vas v Dobrepoljah, 2. jun. 1925.

Žalujejo rodbine:

BABIČ, GLAČ in LOHKAR.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem naznanjam tužno vest, da je moja pre-ljubljena soproga

Marijana Jurman roj. Bogataj

platnarica v Stari Loki

na binkoštno nedeljo zjutraj umrla. Poko-pali smo jo na binkoštni ponedeljek popol-dne. Vsem, ki so jo spremenili na zadnji poti, se prav priščno zahvaljujem ter jo pripo-ročam v molitve.

Stara Loka, 2. junija 1925.

ANTON JURMAN,

žalujoči soprog.

Juzovalovska tiskarna v Ljubljani.